

31 OBSERVANT

LICHT OP GROEN VOOR MILIEUGEZONDHEIDSKUNDE

De onderwijsraad geeft de minister van onderwijs en wetenschappen een positief advies over de studierichting milieugezondheidskunde (MGK). Daarmee is de weg geplaveid voor een formele goedkeuring. De voorzitter van het college van bestuur, Vredevoegd, verklaarde in de universiteitsraad nu geen negatief besluit meer van minister Ritzen te verwachten. De onderwijsraad is diens laatste en veelal doorslaggevende adviesorgaan.

De onderwijsraad heeft zich laten overtuigen door de aangepaste plannen voor deze experimentele doctoraalstudie. Eind december luidde het oordeel van de raad over het oorspronkelijke voorstel nog afwijzend. Er zaten hiaten en onduidelijkheden in, vooral waar het ging om de vereiste voorkennis, het curriculum, de eindtermen en de inbreng van de medische wetenschap. De herziene versie is aan die kritiek niet volledig, maar "in toereikende mate" tegemoet gekomen, schrijft de raad nu.

biologie, scheikunde en milieuhygiëne. Initiatiefnemer dr. J. Kleinjans denkt al dit jaar met de opleiding te kunnen beginnen. Volgens hem is haast geboden omdat ten minste twee andere universiteiten plannen voor concurrerende opleidingen zouden hebben.

Als de goedkeuring voor MGK wordt verleend ligt de weg ook open voor het beoogde (aan de studierichting gekoppelde) onderzoeksinstituut. Daarvoor is PNL-subsidie bij de Provincie Limburg gevraagd. Zolang onduidelijkheid heerst over de ministeriële toestemming werd het besluit daarover echter aangehouden.

Wammes Bos

Eerste Kamer akkoord met OV-jaarkaart

De Eerste Kamer heeft dinsdag ingestemd met de OV-studentenkaart. Volgens de ministers Ritzen (onderwijs) en Maij-Weggen (verkeer) is de daadwerkelijke invoering ervan alleen nog afhankelijk van de bereidheid van de onderwijsinstellingen om hun aanvangstijden te wijzigen. Afspraken hierover dienen vóór 1 juli rond te zijn, anders is de OV-kaart voor studerende alsnog van de baan.

Ritzen en Maij-Weggen hebben dinsdag nog een paar spannende uurtjes in de senaat moeten doorstaan alvorens zij definitief het groene licht kregen voor de OV-studentenkaart. Bij de aanvang van het debat was al duidelijk dat het CDA instemde met het wetsvoorstel. De fracties van VVD, D66, Groen Links en klein rechts waren echter tegen. Alles hing af van de PvdA, die verdeeld was en dat ook bleef tot en met de stemming. Pas op dat laatste moment mocht Ritzen merken dat hij de steun van voldoende partijgenoten had om verzekerd te zijn van een meerderheid in de Eerste Kamer. Uiteindelijk hebben 40 senatoren voor en 28 tegen het wetsvoorstel gestemd.

Minister Ritzen hield de senatoren twee argumenten voor om de OV-jaarkaart voor studenten door te zetten. In de eerste plaats zou de invoering van de OV-kaart een aanzienlijke vereenvoudiging van het stelsel van studiefinanciering betekenen. Het huidige systeem van reiskostenvergoedingen brengt namelijk een grote uitvoeringslast met zich mee en is bovendien uiterst fraudegevoelig. Daarnaast verdedigde Ritzen zijn 'educatieve overwegingen': de studenten worden gemotiveerd om van het openbaar vervoer gebruik te maken, zodat zij ook na het afstuderen de auto hopelijk zullen laten staan.

Behalve de instemming van de Eerste Kamer, ontbraken alleen nog concrete afspraken over de wijziging van de aanvangsuren van universiteiten, hogescholen en mbo-scholen, zo zei de bewindsman. Die aanvangsuren moeten aangepast worden om de ochtendspits te ontlasten, want juist rond dat tijdstip hebben de Nederlandse Spoorwegen te kampen met een ernstig tekort aan materieel. Volgens Ritzen gaat het daarbij slechts om 'marginale' aanpassingen van ten hoogste een half uur vroeger of later. De NS hebben inmiddels een begin gemaakt met het regionaal overleg met de betrokken onderwijsinstellingen. Het gaat om instellingen in de 24 plaatsen waar de ergste knelpunten worden verwacht. Aan het eind van deze maand zal duidelijk moeten zijn of verder overleg zinvol is en in dat geval worden ook de instellingen in de overige 45 knelpunten bij de gesprekken betrokken. Per 1 juli dient dan bekend te zijn of het overleg over de aanpassing van de aanvangstijden daadwerkelijk succes heeft.

Jos Dohmen/HOP

Informatie- en opinieblad van de
Rijksuniversiteit Limburg.
Redactie-adres: Postbus 616,
6200 MD Maastricht. Tel. 043-887174

Tiende jaargang, nummer 31, 10 mei 1990

Inhoud

Pagina 7

IPSER

Deze maand tekent het bestuur van de medische faculteit een samenwerkingsovereenkomst met IPSER, het Instituut voor psycho-sociale en socio-ecologische research. Opmerkelijk, want enkele maanden geleden werd de toegevoegde waarde van het instituut voor de faculteit nog nauwelijks gezien. Maar IPSER heeft potentie. Onder andere dankzij een forse provinciale subsidie krijgt het psychiatrisch onderzoek binnen dit instituut een flinke impuls. En dan is er nog de beoogde samenwerking met de World Federation for Mental Health, een belangrijk adviesorgaan van de Verenigde Naties.

Pagina 8

Aio's

De kwaliteit van de aio-opleidingen aan de RL is ver beneden peil. Dat heeft de aio-vereniging AVRL geconstateerd in een zojuist verschenen rapport.

Verkiezingen 1990

Vanaf 12 mei worden de jaarlijkse universitaire verkiezingen georganiseerd. Dit jaar gaat het om 'kleine verkiezingen', omdat alleen de studentengeledingen in alle raden vernieuwd moeten worden. In de speciale verkiezingsbijlage nemen alle kandidaten de gelegenheid te baat om hun plannen voor het komende jaar te ontvouwen. Wie geen zin heeft al die schone voornemens te lezen kan altijd nog het leukste smeltje uitzoeken om haar of hem zijn stem te schenken.

Pagina 16

Grotten

'Speleo Nederland', heet de vereniging van mensen die het voornamelijk onder de grond zoeken. De afdeling Zuid-Limburg is het meest ervaren en actief en RL-studenten hebben daarin een groot aandeel. Twee van hen, inmiddels afgestudeerd, zochten het met elf Nederlandse en Belgische collega's niet alleen diep, maar ook ver: men vloog naar de Filippijnen, alwaar men een gatenkaas aantrof.

'ZWARE' SECRETARIS MOET DIENSTEN LEIDEN

De leiding van het ambtelijk apparaat binnen de universiteit moet in één hand worden gelegd, die van de secretaris. Diens functie zal dus een veel groter gewicht krijgen dan tot nu toe. Hij zal een buffer moeten vormen tussen college van bestuur en de diensten, die niet langer opgesplitst zullen blijven in twee beheerseenheden.

Daar schrijft het college van bestuur in een notitie over de 'ambtelijke topstructuur van de RL', die deze week ter advies aan de faculteiten en allerlei organen is gezonden.

Nu het aantal diensten kleiner wordt als gevolg van de reorganisatie in het dienstapparaat, meent het college dat er geen reden meer is om twee gescheiden beheerseenheden te handhaven, de huidige beleids- en adviesdiensten (BAD) en het bureau en de interfacultaire diensten (BID). Bovendien zou het management van de diensten meer als team moeten opereren: "De totale ambtelijke top (moet) bij de instellingsstrategie, beleidsontwikkeling en -uitvoering betrokken (worden)", valt er in de door collegelid dr. K. Dittrich opgestelde notitie te lezen.

Tegelijkertijd wordt het noodzakelijk gevonden dat het college van bestuur "boven de partijen" zal gaan staan en minder "als baas" van de algemene diensten optreedt. De afgelopen jaren is dat laatste gemeengoed geworden, waardoor de diensten en het college teveel met elkaar zijn geïdentificeerd. Als oplossing hiervoor kiest het college nu voor een 'zware' secretaris, die tegelijkertijd directeur van de diensten zal zijn en daarmee verantwoordelijk wordt gemaakt voor de organisatie en de kwaliteit daarvan. Waar het bestuur vooral door "politieke agenda's" wordt gedirigeerd moet hij het stabiele element in het geheel vertegenwoordigen.

voor de 'secretaris van het college van bestuur' het laatste uur heeft geslagen; hij zal voortaan 'secretaris van de universiteit' worden. Gezien de zwaarte van de functie zal hij zich mogen laten assisteren door twee adjuncten, een voor het terrein van de beleidsontwikkeling, de ander voor de administratieve coördinatie. De diensthoofden van twee nieuw te vormen diensten, respectievelijk 'Instellingsstrategie' en 'Secretariaat en juridische zaken', komen in aanmerking om deze functies te vervullen. Het voorstel voor een nieuwe ambtelijke topstructuur komt precies drie maanden nadat bekend is geworden dat de huidige secretaris, drs. B. Niessen, zijn functie aan het eind van dit jaar neer zal leggen. Daarmee lijkt de weg vrijgemaakt te zijn voor een constructie die gedurende zijn bewind onmogelijk was, om de eenvoudige reden dat hij er niets van wilde weten. Niessen vatte zijn taak strikt op als secretaris van het college en was uiteindelijk slechts bereid om het directeurschap van een klein deel van de diensten op zich te nemen, maar zeker niet van het apparaat als geheel. Waar bij andere en veelal grotere universiteiten de secretaris wel de scepter over alle centrale diensten zwaaide, moest daarom bij de RL de post in tweeën worden geknipt en een aparte 'coördinator' worden ingehuurd. Dat is in september 1988 ir. H. Fekkers geworden.

Wammes Bos

De voorgestelde constructie betekent dat

Gamma-groepen mogen voorlopig blijven

BESTUUR MEDISCHE FACULTEIT INSCHIKKELIJK BIJ MOTIES

Met een voor velen verrassende soepelheid heeft het bestuur van de faculteit der geneeskunde op voorstel van de raad een flink aantal wijzigingen in de reorganisatienota aangebracht. De belangrijkste amendementen betroffen de nieuwe OBP-norm en de positie van een drietal alfa/gamma-vakgroepen in de faculteit. De nota is nog niet vastgesteld; de raad zal er in ieder geval nog één keer over vergaderen. Het wachten is intussen op een uitvoeringsplan waarin concreet zal worden aangegeven waar en hoe er bezuinigd gaat worden. Formeel ligt er pas een raadsbesluit over de reorganisatie als het uitvoeringsplan is goedgekeurd, deelde het faculteitsbestuur mee.

Vooraf over de door de reorganisatie-commissie voorgestelde nieuwe OBP-normen, de verhouding tussen wetenschappelijk en ondersteunend- en beheerspersoneel, was in brede kring verontrusting gerezen. Waar voorheen gamma-disciplines konden rekenen op 0,4 fte OBP op 1 stafid, werd die norm in de voorgestelde systematiek teruggebracht tot 0,2. Daarvan zouden bepaalde groepen (bijvoorbeeld huisartsgeneeskunde) die nu nog met de oude gamma-norm gefinancierd worden, kunnen profiteren. Zij zouden worden opgetrokken tot de oude beta-norm, 0,9 OBP per WP-er. Op voorstel van een der OBP-fracties is nu bepaald dat enige met name genoemde groepen blijvend kunnen rekenen op een OBP-ondersteuning volgens het oude model. De financiering wordt gevonden door de algemene beta-norm iets te verlagen.

Een ander punt waar het bestuur met groot gemak toegaf aan druk vanuit de raad betrof de vraag of de vakgroepen gezondheidsrecht, economie van de gezondheidszorg en gezondheidsethiek binnen de medische faculteit gehandhaafd zouden kunnen blijven. Deze vakgroepen bestaan op dit moment uit personeel dat deels door geneeskunde, deels door gezondheidswetenschappen is aangesteld. Het bestuur suggereerde aanvankelijk om de betrokkenheid van de medische faculteit bij deze vakgroepen te beëindigen. Een motie met de strekking om de huidige situatie te continueren werd door het bestuur in de richting van een compromis gebogen: zolang er geen vacatures zijn blijft alles bij het oude, maar zodra die ontstaan zal het bestuur er bij de vakgroepsvoorzitter op aandringen dat het personeel in de faculteit der gezondheidswetenschappen niet in de medische faculteit zal worden ondergebracht. De vakgroepsvoorzitter kan zich daar echter met succes tegen verzetten; hij behoudt het laatste woord, gaf decaan Sturmans toe.

Algemeen was de wens van de raad om de clustering van de psychologisch/psychiatrische vakgroepen niet volgens het commissievoorstel (alles bij elkaar) te laten verlopen. De gigantische vakgroep die dan zou ontstaan werd ongewenst geacht. Het bestuur nam de suggestie over om de vakgroep medische psychologie buiten de fusie te laten.

Ook op het principiële vlak gaf het bestuur er blijk van over een rubberen constitutie te beschikken. Ofschoon er binnen de faculteit een stormpje is gerezen over de vraag of commissie en bestuur zich met hun voorstellen niet al te zeer van de basisfilosofie verwijderden, eiste deze kwestie in de raad nauwelijks

vergadering. Een voorstel om de oorspronkelijke uitgangspunten enigszins overeind te houden door in de passages over de koers van de faculteit de extramurale profilering wat zwaarder aan te zetten, werd door het bestuur van harte omarmd en zonder noemenswaardige discussie aangenomen. In dezelfde lijn werd gereageerd op voorstellen van de studenten om het technologische en medisch-biologische accent in de opleiding niet de overhand te laten krijgen. Wederom verzette het bestuur zich niet tegen een wijziging in de tekst die erop gericht is voldoende aandacht voor onder andere de ethische en gedragswetenschappelijke invalshoek te garanderen. Er diende alleen nog nagedacht te worden over de precieze bewoordingen waarin men dit streven zou moeten gieten, verklaarde het bestuur.

Inmiddels zijn ook de reacties op de bestuursvoorstellen binnen van een paar andere niet onbelangrijke organen in faculteit en universiteit. Zo diende het college van bestuur een lijstje met tamelijk kritische vragen in. Een daarvan betrof de precieze consequenties die de voorstellen voor het personeel zullen hebben, een kwestie waarover het bestuur noch de directeur tot nu uitsluitend hebben gegeven. Een andere vraag behelste de verhouding met gezondheidswetenschappen. Waarom wordt er niet meer gerept van samenvoeging tot een faculteit, vraagt het college zich af. Ronduit negatief over de gevolgte procedures rond de reorganisatie (en deels ook over de voorstellen zelf) toont zich de facultaire medezeggenschapscommissie (MC). Hoe is het bijvoorbeeld mogelijk dat in zo'n snel tempo zo'n enorm tekort heeft kunnen ontstaan, wil de MC weten, en wie is daarvoor verantwoordelijk? "Verantwoordelijke bestuurders mogen niet buiten schot blijven" voegt men daar dreigend aan toe. Kritiek is er ook op de "geheimzinnigheid zonder geheimhouding", waarbij vóór de publicatie van het rapport al selectief mensen geïnformeerd zouden zijn, terwijl hier en daar personeelsleden al halve ontslag-aanzeggingen zouden zijn gedaan door 'leidinggevend'. Leden van het bestuur zouden met aftreden hebben bedreigd om aanpassingen in de voorstellen te bewerkstelligen, schrijft de MC, die zich daarom ernstig afvraagt of bestuur en directeur wel in staat zijn om een proces als deze reorganisatie tot een goed einde te brengen.

Een reactie van de directeur, de directe gesprekspartner van de MC, op deze aantijgingen was nog niet te verkrijgen; dat antwoord komt pas volgende week.

Wammes Bos

RL praat met Japanse universiteit over samenwerking

De Rijksuniversiteit Limburg en de Japanse Teikyo University Group onderzoeken de mogelijkheden om te gaan samenwerken. De Teikyo Group, die diverse universiteiten en colleges in Japan, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk beheert, opent volgend jaar een dépendance in kasteel Vliek in Ulestraten. Daarin worden voorlopig een junior college (propedeuse-opleiding) voor Japanse meisjes ondergebracht en een internationaal cultureel centrum voor jongeren.

Professor Shoichi Okinaga, grondlegger, eigenaar en president van de Teikyo University Group, heeft tijdens een recent bezoek aan Maastricht de eerste besprekingen gevoerd over een mogelijke samenwerking met de RL. Het contact was tot stand gekomen door bemiddeling van de scheidende commissaris der koningin dr. J. Kremers. Deze heeft vorig jaar ook bemiddeld bij de komst van Teikyo naar Ulestraten. Okinaga, die uit een schatrijke Japanse familie stamt, heeft kasteel Vliek gekocht om het "tot de laatste steen" in de oorspronkelijke staat te restaureren. Daarnaast verrijzen nieuwe gebouwen voor de huisvesting en het onderwijs van tweehonderd Japanse meisjes die twee jaar naar Ulestraten komen om er een undergraduate-opleiding te volgen en kennis te maken met de Europese cultuur. En passant heeft Okinaga vorig jaar ook nog de golfbaan in Voerendaal gekocht.

Okinaga zei bij zijn bezoek aan Maastricht dat hij plannen heeft de school in Ulestraten verder uit te bouwen. De universiteit heeft bij monde van rector magnificus prof. F. Bonke al de helpende hand toegestoken. "We zouden bijvoorbeeld Japanse studenten een deel van hun medicijnenstudie hier kunnen laten volgen," aldus Bonke. De Teikyo universiteit (een van de vierhonderd universiteiten in Japan) telt een medische faculteit, die volgens informatie van de Japanse ambassade behoort tot de top-tien medische opleidingen in het land. Verder heeft de universiteit faculteiten Farmacie, Liberal arts, Economie en Recht. De pas opgerichte technische faculteit heeft nog geen graduate-opleiding. In de Verenigde Staten heeft Okinaga de laatste jaren drie particuliere universiteiten gekocht: Salem, Loretto Heights en Westmar. In Engeland bezit de groep de Teikyo University in Durham en een high school in de buurt van Londen, waar behalve Japanse ook Engelse kinderen welkom zijn.

Winstbejag in het onderwijs is Okinaga vreemd, verzekert hij: "Wij werken volledig op non-profit basis. Mijn grote doel is jongeren over de hele wereld meer begrip voor elkaars cultuur bij te brengen via internationaal onderwijs." Dat hij in Ulestraten is neergestreken voor de vestiging van het nieuwste onderdeel van de groep, heeft volgens Okinaga verschillende redenen: "Ik vind het landschap mooi en economisch gezien is het ook interessant een oud gebouw te kopen om het te restaureren. Verder ligt het precies op de kruising van drie landen, wat van groot belang is voor de kennis van Europa die ik de studenten wil meegeven bij de nadering van 1992. Ook de ontwikkelingen in Oost-Europa zijn van hier uit goed te volgen, maar onze volgende vestiging hopen we toch in een Oosteuropese land te kunnen openen."

Jacques Herraets

4 Mei 1990: hek van de Dam

Wanneer ik op 4 mei 's avonds thuis ben, kijk ik meestal rond acht uur naar de televisie vanwege de dodenherdenking. Iedereen met directe of indirecte persoonlijke herinneringen aan 1940-45 heeft zijn eigen oorlog. De mijne speelt zich vooral af in mijn tiende levensjaar, grotendeels in Den Haag en de laatste maanden in Graft, Noordholland. Het is het jaar van de Hongerwinter. Ik heb ik die tijd zeker niet de meest uitzonderlijke, tragische of emotionele gebeurtenissen meegemaakt. Genoeg echter om tot een unieke generatie met unieke ervaringen te behoren.

Herdenking van de doden van toen, in een Nederlanders verenigend, ceremonieel kader, voldoet voor mij aan een diep liggende behoefte, die overigens lang niet altijd in mijn gewone leven aan de oppervlakte komt. Tot enige jaren terug zond de televisie rond acht uur op 4 mei beelden uit van de herdenking op de Waaldorpervlakte bij Den Haag. De plechtigheid daar was, en is ongetwijfeld nog, indrukwekkend. Een plek verbonden met gefusilleerde landgenoten, de klok luidend en in rust, de erewacht, het ruime landschap, twee minuten stilte die beklijven omdat zingende merels ze doorbreken, weinig gezagsdragers en meest anonieme, maar duidelijk betrokken defilanten die bloemen neerleggen.

Deze sobere bijeenkomst is al enige jaren niet goed genoeg meer om de kijkers te behagen. Thans ontwaren wij op ons beeld de nationale plechtigheid bij het nationale oorlogsmonument op de Dam. Misschien vraagt de hoogheid van staat dat op 4 mei ergens een ceremonie wordt gehouden waar de koningin, de hoogheden, de minister-president, gewone en gevolmachtigde ministers, de chefs van staven, de commissaris van de koningin en de burgemeester voorop lopen. Het kan mij niet schelen dat men er eventueel beelden van op het journaal laat zien. Bespaar mij echter om precies acht uur dit over-geprotocolleerde, slecht uitgevoerde, afstandelijke, in zijn opzet en registratie onwaarachtige ritueel. Ja, natuurlijk kan ik de knop omdraaien. Het is slechts één keer per jaar, 4 mei acht uur, zodat dat argument niet telt.

Met het woord onwaarachtig moet ik voorzichtig zijn. Op bijvoorbeeld de mensen die als oorlogsslachtoffer een krans leggen, op veteranen van de oorlog is het niet van toepassing. Bovendien past het mij niet andersmans gevoelens van buitenaf te veroordelen. Vandaar dat ik schrijf, in opzet en registratie onwaarachtig. Het evenement is een akelig voorbeeld geworden van wat Eco neo-televisie noemt. Een wijze van organisatie van onze verbeelding waarbij de televisie niet bescheiden aanwezig is om de werkelijkheid te registreren, maar zelf deel van de werkelijkheid is geworden, deze in de registratie een geregisseerde vorm geeft, en zelfs duur en ritme van gebeurtenissen bepaalt. Daardoor krijgt de dodenherdenking de status van een verplicht item in het nieuwe heiligheidspakket dat onze borst van trots doet zwellen en onze tranen op hun tijd doet stromen. In één weekend de dodenherdenking, het Eurovisiesongfestival, en kampioen Ajax op het bordes van de stadsschouwburg.

De dodenherdenking 1990 had in dit opzicht veel te bieden aan vakmanschap. Zo was er een prachtige trailer, een verwijzing naar wat men nog dezelfde avond op Nederland 2 kon zien. Jip Wijngaarde leest een gedicht van Hoornik. Binnenkort in dit theater, blijf kijken mensen. Jip Wijngaarde speelt Anne Frank. Een jonge actrice speelt in een televisiedrama naar een film naar een toneelstuk over een dagboek uit de oorlog. Dat moet nog aardig meegevallen zijn zo net las Anne Frank nog een mooi gedicht voor. Dan zitten we gelukkig zo ver af van waarachtige gevoelens, dat vanavond op de Dam en het straks voor de buis geen emotionele rotzooi wordt.

Brijanter nog dan deze trailer was een van de cliffhangers: verwijzingen naar de spannende gebeurtenissen die in de toekomst in de nooit eindigende serie over oorlog, koningshuis en hoogheid van staat in de volgende episodens nog zullen plaatsvinden. Neen, ik bedoel niet het eind van de toespraak van Drs. R. Lubbers, minister-president. Hij zag kans daarin de dodenherdenking in een ruim kader te plaatsen, namelijk de vereniging van Europa. Wat was dat, Ruud zo maar eens even een hoge vlucht der gedachten, gewoon slechte smaak, of een onverholven dreigement met de ramspoed van komende verenigde Europa's. In ieder geval, mijn oorlog is niet de zijne.

Het absolute hoogtepunt was echter een close-up van naar ik aanneem Prins Willem Alexander, verkleed als, naar ik eveneens aanneem, marine-officier. Toen een aantal oudere dames en heren, waardig en kennelijk met ervaring, kransen legden namens groeperingen als het Auschwitz-comité en de vrouwen van Ravensbruck, vond de regisseur die grijze hoofden zo saai dat hij inzoomde op het prinselijk gelaat. Ik had het meteen door: neo-televisie op zijn best. Echt leuk en spannend is het pas op de Dam bij troonsbestijgingen en koninklijke huwelijken. Wat is dan mooier, deze huwbare jongeman te doen oplichten met het Paleis en de Nieuwe Kerk op de achtergrond. Ja, eens, lieve kijk- en luistervrienden, zal hij er weer staan, bij een nog feestelijker gelegenheid.

Nog een puntje van kritiek: de uitvoering was soms ronduit slecht. Te weinig geïnteresseerd, denk ik. Het schrijden van de hoogheden lijkt nog te veel op een spring dance van stijve harken. Het optreden van de chefs van staven schreeuwt om strafexcitatie. Vooral die rechts uit de flank aan het begin, abominabel. En Foei, mevrouw d'Ancona niet zo ruw de gevolmachtigde minister omverlopen, alleen omdat hij u niet liet voorgaan.

Alles bij elkaar genomen, slechter uitgevoerd, maar minder langdradig en luidruchtig dan het songfestival. Minder spontaan, maar opvallend waardiger dan Ajax op het balkon.

Ik ben niet kwaad of verdrietig. Bij kitsch, het boze in de kunst en de moraal, schieten woorden tekort: Het blijft minder leuk voor de vrouwen van Ravensbruck en vele anderen. Zij hebben een knop die je niet kunt omdraaien.

Hans Philipsen.

Universiteit van Tartu (Estland) te gast op 't Hallmen toernooi

VIJF DAGEN VERBAZING

"Wij hadden nooit gedacht dat studenten zo goed zouden zijn in het organiseren van evenementen. Bij ons zou dat werk automatisch worden overgelaten aan ouderen; mensen die speciaal daarvoor zijn aangenomen. Maar nu hebben we gezien dat studenten het ook zelf kunnen!" Bij het vertrek van de 28 Esten uit Maastricht, afgelopen maandag, hadden de LUSS-medewerkers moeite niet onder een stortvloed van complimenten te bezwijken.

Esten op het dakterras van een Maastrichts studentenhuus, genietend van de zon en een ontbijt met Frans stokbrood, een Limburgs terf en een meegebracht Estlands bruinbrood. (foto Maurice Chambille)

Vijf dagen waren ze in Maastricht, de 22 studenten en zes medewerkers van de Universiteit van Tartu in het oosten van Estland en vijf dagen struikelden ze van de ene verbazing in de andere. Voor de meesten was het het eerste bezoek aan het westen, sommigen waren er dankzij hun vaardigheden op sportgebied al eerder geweest. Maar voor iedereen was 'Maastricht' een onvergelijkbare belevenis. Niet zozeer vanwege het sporttoernooi, want dat duurde tenslotte maar anderhalve dag en de tegenstand was bovendien niet van een Estisch kaliber. Zowel bij het badminton als bij het basketbal, de enige twee onderdelen waaraan de Universiteit van Tartu meedeed, kaapten de Esten op overtuigende wijze de eerste prijs weg voor de neuzen van studenten uit Tilburg, Hasselt, Aken, Leuven, Louvain, Luik, Maastricht, Eindhoven en Nijmegen ('t Hallmen). Veel meer indruk maakte de rest van het programma, onverwacht maar overtuigend ondersteund door het stralende zomerweer, op de Baltische gasten. Het bracht hen tot de welgemeende conclusie dat "Maastricht bestaat uit een bevolking van blij en goedlachse mensen die zich weinig zorgen lijken te maken over de volgende dag". Ze hadden eens moeten weten hoe diezelfde mensen er uitzagen, op het moment dat het Aeroflot-toestel alweer halfweg Moskou was en boven Zuid-Limburg een hevige onweer al zijn opgekropte agressie naar beneden gooide. Het is ze bespaard gebleven; wat rest in de Estische herinnering zijn volle terrassen en vriendelijke Maastrichtenaars.

Hoe groot de bewondering voor ons caféleven ook was, veel echte feestneuzen zaten er niet tussen de 28 Esten. Dat bleek al tijdens het feest aan het eind van hun eerste dag, waaraan de uitbaters van d'n Himmels zeker geen fortuin hebben verdiend. Eén drankje was voor de meesten toch wel ruim voldoende, daar kon zelfs de meest vasthoudende Maastrichtenaar niets aan veranderen. "Als studenten bij ons elkaar ergens ontmoeten, is het niet gebruikelijk dat daar meteen veel bij gedronken wordt. Op de meeste studentenfeesten wordt zelfs niet eens alcohol geschonken", verduidelijkt

Marju Velga de houding van haar landgenoten. Ook de avond daarna, tijdens de kroegentocht door de binnenstad, was dat merkbaar. Voor de meesten werd het - door een gebrek aan dorst en geld - maar een kort tochtje.

Echt 'los' kwamen de Esten pas op zaterdag, tijdens de culturele avond. Misschien lag het aan het drankarme karakter van de avond, of aan de afwezigheid van de begeleiders (die een landgenoot in Sittard hadden ontdekt), maar alle soberheid en terughoudendheid van de eerste dagen viel ineens van ze af. Veel met cultuur had het programma in sport-hal Randwyck trouwens niet te maken, want voor de geplande voordracht van typisch Estische en typisch Nederlandse uitingen daarvan bleek weinig animo. Maar zingen konden beide groepen wel en toen ze bovendien doorkregen dat er liederen bestaan waarvan alleen de tekst per land verschilt, kende het enthousiasme geen grenzen meer. En zeg nou zelf: op zo'n vogeltjesdans verloopt de verbroedering toch veel soepeler dan op de Internationale?

Het bezoek aan de lokale afdeling van Amnesty International, eerder op die dag, was voor de meesten zowel heel herkenbaar als verrassend. Herkenbaar was zeker de langdradige (maar ongetwijfeld volledige) presentatie van het hele bestuursapparaat van AI, compleet met een opsomming van alle secretariaten, werkgroepen en hun vele voorzitters. Dat moet ze na vijftig jaar Sovjetbureaucratie toch enigszins bekend in de oren hebben geklonken. Verrassend, en dan vooral voor de medewerkers van Amnesty zelf, werd het pas toen de vertaler naar eigen inzicht het verhaal begon aan te vullen. Amnesty International stuurt overal op de wereld, ook in de Sovjet-Unie, brieven en postpakketjes naar individuele gevangenen, zo luidde de uitleg. "Maar daarvan is er nooit één aangekomen", was de nuchtere reactie. De prachtige theorie door de mensen van de praktijk tot een salonwijsheid teruggebracht. En het ging verder: een videofilmje over een strafkamp in Turkmenistan ontlokte al snel de opmerking, dat het wel om een "show-kamp" zou gaan. De eerste beelden (gevangenen slapend

onder witte lakens - "die hebben wij in onze ziekenhuizen nog niet eens!") versterkten dit beeld van het 'naïeve' Amnesty, maar gaandeweg won toch het respect voor de mensenrechtenstrijders. Hulp aan gestraften, zoals de Oekraïener Bohdan Klimchak, voor wiens vrijlating momenteel vanuit Maastricht gestreden wordt, ontmoette de nodige sympathie. En hoewel het meenden en discussiëren over de beste aanpak voor Amnesty daarna toch weer in een huizenhoge taalbarrière verzandde, was aan het eind van de bijeenkomst weinig meer over van de eerdere vermoedens van naïviteit. "Wij moesten alleen maar lachen om ons eigen systeem", zo klonk het een dag later goedpratend.

In dat systeem krijgt een student maandelijks 78 roebel als beurs en verdient een modale werknemer er 250. En daar is niet veel mee te doen, zeker niet in het buitenland. De Esten kregen hun reis naar Maastricht volledig vergoed door sponsors, maar moesten de vijf dagen hier met eigen middelen door zien te komen. En hoewel het eten en drinken in de meeste gevallen door de gastheren en -dames werd betaald, viel dat niet mee, met al die winkels met hun lokkende etalages. Sportschoenen bleken favoriet, op de voet gevolgd door koffiezetapparaten. "Goede schoenen kosten bij ons vierhonderd roebel, dus dat is onbetaalbaar", aldus basketbalster Mae Merusk. "Vandaar dat we die hier hebben gekocht. Voor jullie zal dit al wel een ouderwets model zijn, maar voor mij zijn ze vreselijk modern."

Een boottocht over de Maas ("leuk, want wij hebben bij ons in Tartu ook een rivier waarop dit soort rondvaartboten varen") met een bezoek aan de grotten in de St. Pietersberg ("die hebben we ook, alleen niet zo dicht bij de rivier") compleeteerde zondag het officiële programma. De 28 Esten inmiddels al weer een paar dagen in Tartu aan de studie. En dat zal, met vier studenten op een kamertje vechtend om een plaats aan tafel en terugdenkend aan de zonovergoten volle terrassen en het luxe leventje in de Maastrichtse studentenhuizen, niet iedereen even gemakkelijk vallen.

Bart Brouwers

Studentenacties op komst na Hemelvaartsdag

Van maandag 28 mei tot en met donderdag 31 mei zal Maastricht weten dat 'de' studenten de politieke onduidelijkheid rond studiebeurzen, vervoer en andere onderwijszaken meer dan beu zijn. Naar goed actie-gebruik wil de NSEM - nieuwe studenteneenheid Maastricht - nog niet kwijt wat er precies staat te gebeuren, maar actie komt er zeker. Eind april is er landelijk overleg geweest tussen alle bonden verenigd in de LSVb. Er werd besloten tot actie over te gaan. Zondag 13 mei is er een volgende bijeenkomst, om de thema's van hun laatste scherpe randjes te voorzien. Barbara Bosland van NSEM: "De acties zullen eerst plaatselijk gevoerd worden en de manier waarop dat gebeurt is dus ook voor de verantwoording van de plaatselijke groepen. Op 8 juni vindt de afsluiting plaats met een landelijke demonstratie."

Duidelijkheid is het voornaamste doel van de acties. Bosland: "De minister is drie maanden achter met het uitbrengen van de heroriënteringsnota; het gerommel met de OV-jaarkaart; geruchten en halve waarheden over het afschaffen van de basisbeurs: niemand weet meer waar we aan toe zijn, het enige wat vast staat is dat er 1 miljard bezuinigd moet worden."

Naast de vaagheid van het beleid zijn de landelijke studentenverenigingen het

oens met voorstellen die gedaan zijn met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs. Volgens de woordvoester van de NSEM is de manier waarop kwaliteit wordt vastgesteld niet juist: "Er wordt alleen gelet op rendement, alsof het aantal mensen dat afstudeert iets zou vertellen over de voortreffelijkheid van de studie. Wij vinden dat er meer aandacht geschonken moet worden aan motivatie en studie-inhoud, dan aan al die cijfertjes. Het meetinstrument dat nu wordt toegepast is op z'n minst dubieus." Een derde thema is de privatisering van het beursstelsel. Bosland: "Allerlei adviezen komen er op dit moment uit, allemaal gericht op het uitbesteden van de studiefinanciering. Voor studenten heeft dat maar één gevolg: oplopende studieschulden, en uiteindelijk wordt daarmee de toegankelijkheid van het onderwijs om zeep geholpen. Dat is niet in ons belang."

Acties derhalve. Krijgt in de actieweek het college van bestuur nog bezoek van de NSEM? "We weten niet of we de VSNU (vereniging samenwerkende nederlandse universiteiten) achter ons krijgen met deze thema's, maar om langs die weg druk uit te oefenen is zeker een mogelijkheid."

Geert Dekker

Geen akkoord tussen Ritzen en universiteiten over bekostiging

Minister Ritzen en de universiteiten zijn voor nog geen millimeter nader tot elkaar gekomen over het nieuwe systeem voor bekostiging van het hoger onderwijs. Na afloop van het beraad daarover, afgelopen maandag, feliciteerden de partijen elkaar wel met de bereikte overeenstemming 'op hoofdlijnen', maar die bestond een jaar of wat geleden ook al. De universiteiten houden grote bezwaren tegen essentiële onderdelen van het nieuwe bekostigingssysteem dat minister Ritzen aan het ontwikkelen is. Eensgezind zijn de gesprekspartners eigenlijk alleen in de overtuiging dat een nieuw en vooral eenvoudiger systeem dringend gewenst is.

Er zijn belangrijke meningsverschillen blijven bestaan. Een daarvan is het voornemen van de minister om in de toekomst aan wetenschappelijk en hoger beroepsonderwijs dezelfde vergoeding te geven voor geleverde onderwijsprestaties. Dat is de universiteiten een gruwel, onder meer omdat hun salariskosten hoger zijn dan die in het hbo. Een tweede probleem betreft het plan

van Ritzen om de omvang van die geleverde onderwijsprestaties voortaan te meten in (door de studenten) met succes afgesloten cursusjaren. De bestaande meetpunten voor het onderwijsrendement, de aantal propedeutische en doctoraal examens, liggen volgens Ritzen te ver uiteen en doen bovendien geen recht aan het feit dat ook een onderwijsprestatie kan zijn geleverd als een student zijn studie staakt voor het diploma werd behaald. Maar de universiteiten vrezen dat zo'n fijnmaziger meetstelsel administratief niet meer te verwerken zal zijn. opperen over de bekostiging van het wetenschappelijk onderzoek. De universiteiten voelen zich ernstig bedreigd door het voornemen van Ritzen om een bedrag van 125 miljoen gulden uit hun onderzoeksbudgetten over te hevelen naar de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). De bespreking van dit voornemen, evenals dat van de andere knelpunten, is opgeschort tot begin juni.

Jos Dohmen/HOP

(((((GROTE))))))(((VAN DE))))(((((MAN)
(DE))))))(((HONGER))))))(((KLEINE))))))

Door Bart Brouwers

Traag

Eerder dit jaar hebben twee Limburgse studenten met succes bij de Raad van State geprocedeerd tegen zogenaamd te volle werkcolleges. Ze zouden daardoor niet de gewenste colleges kunnen volgen, maar de Raad besliste dat de twee toch moesten worden toegelaten. Zo ontlieden ze een al vrijwel vaststaande studievertraging van een jaar. In Rotterdam is nu een dergelijke zaak gaande. Een studente economie is geweigerd bij het werkcollege commerciële beleidsvorming, omdat dat college 'vol' zou zitten. Een bezwaarschrift van de studente is inmiddels afgewezen. Ondanks het succes van de twee Limburgers, denkt de Rotterdamse studente er voorlopig niet aan om dezelfde weg als hen - die via de RvS - te bewandelen. De kans bestaat namelijk dat ze, ook al krijgt ze uiteindelijk haar gelijk, op een zwart blaadje komt te staan bij de faculteit en op die manier toch nog de nadelen zal ondervinden, aldus een woordvoerder van de Algemene Rotterdamse Studentenbond, die al zijn hulp heeft aangeboden. De studente loopt zoals het er nu voorstaat een jaar studievertraging op. (Quod Novum)

Kiespijn

Je zou er kiespijn van krijgen. Jarenlang in Groningen gezeten in de hoop nog eens als tandheelkundige af te studeren, maar dan wordt de opleiding opgeheven. Bij veel studenten heeft dat een schrikreactie opgeleverd, die verlamd dreigt te werken op de zeker nu zo noodzakelijke studievoortgang. In 1991 is de faculteit helemaal weg, maar het nieuwe studiejaar zal met nog zeker 110 studenten ingaan. Veel te veel om allemaal af te kunnen studeren, aldus een medewerker. Er wordt intussen gezocht naar op-

DUIVENBERICHT

IN MEI LEGGEN
ALLE
VOGELTJES
EEN EI,
BEHALVE DE
HAMERHANEN
EN DE
SIKKELPAUWEN,
DIE GAAN
BROEDEN IN
LITOUWEN.

lossingen in Amsterdam en Nijmegen, maar de Groningers staan daar niet om te springen. (UK)

Bevrijding

Voor het Eindhovens Studentencorps betekent de bevrijding van ons land blijkbaar ook de bevrijding van de Nederlandse taal. Daar lijkt het in elk geval op na lezing van de uitnodigingen voor het gala ter gelegenheid van de bevrijdingsfeesten op 5 mei. "Het gala is toegankelijk voor de burgerij" en "het heeft de senaat behaagt het wetenschappelijk personeel ook uit te nodigen". Wel "dient vermeldt te worden dat de opbrengst van de avond naar het Rode Kruis gaat". Reactie van de uit Frankrijk afkomstige medewerker Vincent Merk: "Ik ben maar een eenvoudige buitenlander, maar zelfs ik vind dat dit nergens op lijkt". (Cursor)

Laga

Zoals we in de vorige Observant al meldden, wonnen de roeiers van het Delftse Laga na jaren van tweede plaatsen eindelijk eens de Varsity op het onderdeel Oude Vier. De ontvangst in Delft was vervolgens van het kaliber Ajax-wereldcup. Het station van Delft zag om elf uur 's avonds zwart van de mensen om de helden een warm onthaal te bereiden. Van het station naar de sociëteit ging het vervolgens in een heuse koets, getrokken door de eerstejaars roeiers. Fakkels begeleidden de optocht. Burgemeester en rector van Delft, inderhaast uit hun bed gelicht, mochten nog hun zegje doen, maar waren evenals burgemeester Van Tijn in Amsterdam, niet te verstaan. Maar dat derde niemand, de champagne op kosten van de gemeente smaakte er niet minder om. In het inmiddels volledig dichtgetimmerde en tot een ware vesting omgetoverde sociëteitsgebouw kon daarna heel corporaal Nederland zich op kosten van de

Delftenaren vol laten lopen. Hetgeen geschiedde. (Delta)

Baviaan

De uitspraak van de maand komt van de Eindhovense rector Tinus Tels. Tijdens een voorlichtingsdag voor middelbare scholieren die met hun ouders op zoek waren naar de juiste universiteit, heeft hij een gevoelige snaar weten te raken: "Als je goed bent in wiskunde en heel bright, dan moet je in Eindhoven komen studeren. Anders zijn er ook nog sociologie en rechten, dat kan iedere baviaan zich eigen maken." Niet direct tactisch, zeker gezien de in de studiekeus bepaald niet uit te vlakken rol van de ouders. Want van de aanwezigen zullen er toch wel enkelen zijn geweest, die mr. voor hun naam mogen zetten, of als socioloog de kost verdienen. Of in elk geval die studies een wat warmer hart toedragen dan rector Tels. (Cursor)

à point

Iedereen die kan lezen, kan koken. U hoeft er niet eens een kookboek voor te bezitten. Toen ik armlastig was, stapte ik de boekwinkel binnen om recepten over te schrijven, en nu doe ik dat nog wel eens. Die aanwijzingen hoeven trouwens niet slaafs gevolgd te worden. Maar iedere schrijver heeft zijn eigenaardigheden, en voorzover deze rubriek recepten bevat, eet u lekkerder als u een paar dingen wel letterlijk neemt.

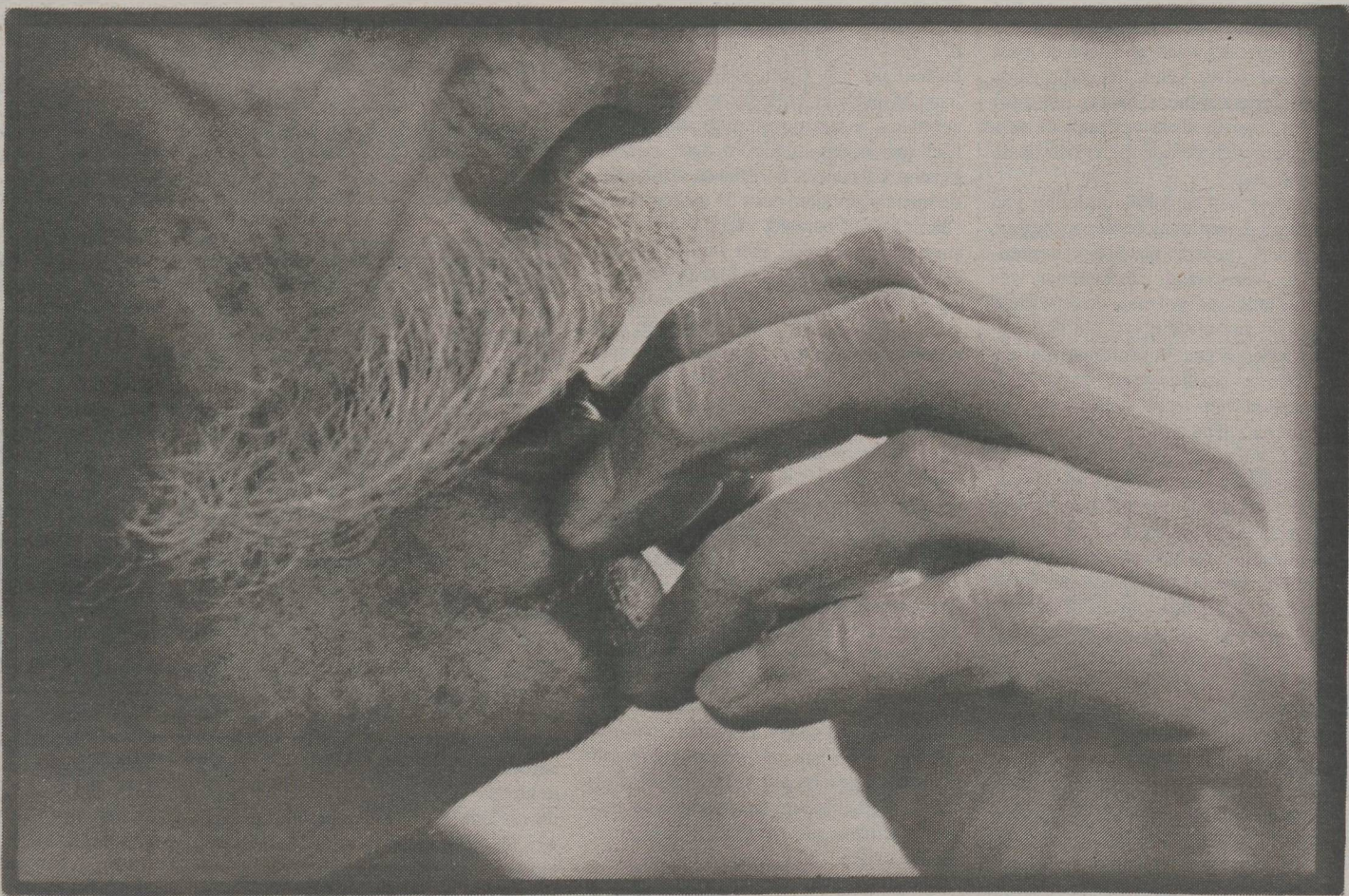
Met olijfolie bedoel ik olijfolie. In de betaalbare sector is de Italiaanse fijner van smaak dan de Spaanse. De laatste past overigens uitstekend bij lams- of schapevlees met knoflook. Vindt u pure olijfolie te duur, meng die dan met goedkopere olie, zoals zonnebloempitolie. Dat levert bijvoorbeeld bij het frituren van aardappels een goed resultaat op. Schil bintjes en snijd ze in frietjes of grote dobbelstenen. Was en in een theedoek goed afdrogen. Verhit de olie, en bak de aardappels in niet te grote porties tegelijk goudgeel. Zorg dat de olie niet te heet is, want dan verbranden ze, en ook niet te koud, want dan dient u 's nachts uw voorraad Rennie's aan te spreken. Een tak rozemarijn in de pan verhoogt het vakantiegevoel bij het eten. Giet de overgebleven olie door een koffiefilterzakje en bewaar ze in de koelkast.

Boter is altijd roomboter (Belgen mogen hier schateren). Ooit heb ik mij voorgenomen dat boter het laatste voedingsmiddel is waarop ik zou bezuinigen. Je eet even duur maar lekkerder wanneer je smakelijker maar minder ingrediënten gebruikt. In de loop van het soms lange leven van een recept worden te duur geachte grondstoffen vaak vervangen door goedkopere (boter door margarine), en om de slechtere smaak te maskeren worden vervolgens weer andere smaakmakers toegevoegd (bijvoorbeeld ananas uit blik - horrible dictu - bij kip of zuurkool). Dat maakt het uiteindelijk weer duurder maar zeker niet lekkerder.

Verder is een aantal hulpmiddelen onmisbaar. Dat vereist een investering, maar die brengt snel zijn geld op. Scherpe keukenmessen zijn een must. Peper is altijd versgemalen en komt dus uit een pepermolen. De goede hebben een maalwerk van Peugeot of Cole and Mason. Andere goede zijn er niet. Reken op dertig tot veertig gulden. Plexiglazen molens zijn decoratief, maar op den duur draait u dat spul kapot. Heel lang geleden at ik in Antwerpen ergens waar ze elektrische pepermolens hadden. Ik heb ze nergens meer kunnen vinden, en loof bij deze een fles goede wijn uit voor aanwijzingen die tot aankoop leiden. Bezuinig ook niet op pannen. Een goede braadpan heeft een dikke bodem, zo eenvoudig is dat. Wie voor weinig geld een dunne pan koopt, zal veel schuren en schelden. Het is verder handig om een voorraadje kruiden in huis te hebben. Verse zijn het lekkerst. De meeste kruiden laten zich invriezen. Goede groenteboeren nemen op bestelling verse kruiden van de veiling mee. Hoe meer klanten daarnaar vragen, des te ruimer het aanbod op den duur zal zijn. U en ik hebben daar belang bij, dus zegt het voort!

© August Magirus

Cosa di Franco

Gerrit Kouwenaar kwam woensdag luisteren naar een lezing over zijn werk door Wiel Kusters

Obs
IPS
"E
W
Wat i
werd
Vries
le Psy
rantz,
RIAC
psych
lende
voora
van o
sche s
inform
vakgr
rience
De pe
meer
keer p
het sig
len, m
lens, l
situati
met v
een tai
de erv
de dat
doet.
Eerlijk
"It's a
Vries,
opgeg
Staten
"We l
schizo
patron
onmog
een m

IPSER wil psychiatrische klachten" in de tijd leren zien

"HET GROS VAN DE INSTITUTEN WORDT UITEINDELIJK TOCH NIETS"

De geestelijke gezondheidszorg -een van de bouwstenen van de basisfilosofie- wordt bij de beoogde reorganisatie van de medische faculteit niet overdreven gekoesterd. Toch tekent het faculteitbestuur juist deze maand een samenwerkingsovereenkomst met IPSER, het instituut voor psycho-sociale en socio-ecologische research. Een teken van goede wil, bedoeld om de geestelijke gezondheidszorg meer naar het centrum van de universitaire gemeenschap te halen? Bij de betrokkenen overheerst eerder teleurstelling. Telkens als het contract rond leek te zijn, kwam het faculteitsbestuur weer met nieuwe eisen. "Echt beledigd" was Marten de Vries, toen hij hoorde dat 'zijn' IPSER voor de faculteit geen toegevoegde waarde zou hebben.

Marten de Vries: "It's a new world of science" (foto Franco Gori)

Wat is IPSER eigenlijk? Het instituut werd eind '84 opgericht door Marten de Vries, hoogleraar bij de vakgroep Sociale Psychiatrie. Later kwam Harry Pomerantz, directeur van de Maastrichtse RIAGG, erbij. IPSER stelt zich ten doel psychiatrisch onderzoek vanuit verschillende disciplines te verenigen, waarbij vooral gekeken wordt naar de invloed van omgevingsfactoren op psychiatrische symptomen. Om deze 'contextuele informatie' te verzamelen, is binnen de vakgroep Sociale Psychiatrie de Experience Sampling-methode ontwikkeld: De patiënt krijgt een voorgeprogrammeerd horloge mee naar huis, dat tien keer per dag een pieptoon afgeeft. Dit is het signaal om een 'dagboek' in te vullen, met vragen over gedachten, gevoelens, lichamelijke klachten en sociale situatie (waar bevindt de patiënt zich en met wie?). Deze zelfrapportage geeft een tamelijk gedetailleerd overzicht van de ervaringen die iemand in de loop van de dag in verschillende contexten opdoet.

Eerlijk

"It's a new world of science", zegt De Vries, Amsterdammer van geboorte, opgegroeid en opgeleid in de Verenigde Staten.

"We leren fenomenen als depressie of schizofrenie 'in de tijd' te zien en daarin patronen in herkennen, die je vroeger onmogelijk kon waarnemen. Zo ontstaat een meer individueel beeld van klach-

ten, wat weer uitgangspunt kan zijn voor de hulpverlenings-gesprekken. Samen met de patiënt inspecteer je diens leven, heel gelijkwaardig eigenlijk."

De Vries beroept zich erop internationale wetenschappelijke erkenning voor de Experience Sampling-methode te hebben verkregen. De eerste resultaten zijn veelbelovend. Zo is ontdekt dat bij patiënten met zware stoornissen meer variëteit in stemmingen optreedt dan werd verondersteld. Of dat het voor schizofrenie-patiënten stressvol is wanneer er meerdere mensen in hun omgeving zijn, zodat groepsbehandeling weinig effectief lijkt.

De komende jaren moet de Experience Sampling-methode verder worden ontwikkeld. Diverse vragen liggen nog open: Bij welke patiënten kan de methode wel of niet gebruikt worden? Hoe betrouwbaar is de dagboek-registratie; geven mensen bijvoorbeeld eerlijk informatie over hun sexleven of eventuele verslaving? Hoe kunnen de resultaten van Experience Sampling-onderzoek toegepast worden in therapieën?

Antwoord op dit soort kwesties wordt onder andere gezocht binnen de vakgroep Sociale Psychiatrie. De Vries is deelprojectleider van STEP (Sociale, temporele en epidemiologische aspecten van psychopathologie). Daar loopt momenteel, met hulp van de Experience Sampling-methode, een studie naar angst, depressie en psychosomatische klachten (Kraan) en stress (Nicolson). Het geld hiervoor heeft IPSER gekregen van de Noorse Saugstad-foundation. In een

ander onderzoek, uitgevoerd in samenwerking met het European Drug Institute in Rotterdam, wordt gekeken naar de sociale context en betekenis van heroïne-gebruik. Samen met het Institute of Aging van de University of Liverpool wordt bestudeerd hoe Experience Sampling geschikt kan worden gemaakt voor het werken met demente bejaarden. IPSER onderhoudt een netwerk van nationale en internationale contacten, gericht op het stimuleren van dit soort onderzoek. Binnen Europa bestaan er relaties met de universiteiten van Luik en Milaan. In Amerika zijn er banden met de universiteiten van Rochester en Chicago en met Harvard Medical School (waar De Vries bovendien 'lecturer' is bij het Department of Psychiatry).

Subsidie

Om het context-gerichte onderzoek uit te breiden en te verdiepen, wil IPSER ervaren onderzoekers binnenhalen. Tot dusverre heeft men zich goeddeels moeten 'behelpen' met aio's en oio's. Op korte termijn gaat die situatie drastisch veranderen. Eind vorig jaar werd namelijk een subsidieaanvraag van vier ton bij de provincie gehonoreerd, geld voor 'hoogwaardige arbeidsplaatsen in kennisintensieve sectoren'. De subsidie komt eigenlijk van het ministerie van Sociale Zaken in het kader van het BRP-arbeidsplaatsenplan. Projecten die voor financiële steun in aanmerking komen, worden echter door de provincie beoor-

deeld en dwingend voorgedragen. Met het geld moet IPSER in de periode tot maart '92 uitgroeien tot zelfstandigheid. Om de te werven top-onderzoekers een aanstelling als bijzonder hoogleraar te kunnen geven, wil IPSER dichter bij de faculteit geneeskunde aanschuiven.

En er zijn nog andere gronden om de banden met de faculteit aan te halen. Zo zit er een joint-venture met de farmaceutische gigant Hoffman-LaRoche in het Zwitserse Basel in de planning. Het bedrijf krijgt zeggenschap over een duidelijk afgebakend deel van het onderzoek en geeft in ruil daarvoor de onderzoekssteun. IPSER levert de theorie en de methode en behoudt het recht om alle onderzoeksresultaten te publiceren. Volgens De Vries moet de wetenschappelijke staf per se een aanstelling bij de faculteit krijgen.

"Ik wil die mensen niet bij Hoffman-LaRoche onderbrengen, want dan krijgt de industrie zo'n grote rol, wordt het een kind in de familie dat grote druk op de zaak legt. Dat lijkt me niet zo best voor de academische vrijheid."

Facultaire inbedding is verder voorwaarde om de beoogde samenwerking met de World Federation for Mental Health (WFMH) tot stand te brengen. De WFMH is een belangrijk onafhankelijk adviesorgaan van de Verenigde Naties en suborganisaties als UNICEF, de World Health Organisation en UNESCO. De organisatie vertegenwoordigt de belangen van de patiënt in de geestelijke gezondheidszorg, bijvoorbeeld als het gaat om mensenrechten voor geestelijk gehandicapten, of de zorg voor slachtoffers van geweld of discriminatie. IPSER is gevraagd om een van de drie 'collaborating centers' van de WFMH worden. Het zou hierdoor samen met de John Hopkins University in Baltimore en de University of Melbourne de wetenschappelijke backing voor het werk van de WFMH leveren. Een eervolle positie, die De Vries tot zijn ontsteltenis bijna gefrustreerd zag door de voorzichtige opstelling van facultaire bestuurders.

Toegevoegde waarde

Het faculteitsbestuur heeft samenwerking met IPSER namelijk lang geschuwd. Aanvankelijk bestonden er bezwaren tegen de bestuurlijke constructie van het instituut: De Vries zou als bestuursvoorzitter te centraal zou staan. "Grof gesteld leek het een stichting ter meerdere eer en glorie van De Vries", zegt Allerd Andela, beheerder van het cluster psychiatrie van de faculteit. Men vreesde "pettenproblematiek" wanneer de wetenschappelijke en organisatorische taken niet werden gescheiden. De Vries heeft zich deze bezwaren ter harte genomen en trad in oktober '89 af als bestuursvoorzitter. Zijn opvolger is Pomerantz van de RIAGG. Over de formele positie van De Vries is het debat nog gaande; waarschijnlijk wordt hij wetenschappelijk directeur. Het financiële beheer van IPSER komt in handen van Andela, die daartoe parttime bij het instituut wordt gedetacheerd.

Een volgende eis van het faculteitsbestuur stuitte op principiële bezwaren. Alle onderzoek dat via IPSER werd binnengehaald, zou onder het externe tarief voor derde geldstroom moeten vallen. In de praktijk kwam dit neer op een 'nee' tegen samenwerking, want van meet af aan was duidelijk dat IPSER die externe tarieven niet kon en wilde betalen. Het gaat immers vooral om onderzoek van mensen die dankzij de provinciale subsidie in huis worden gehaald. Zij kosten de faculteit geen cent en daar mag wel wat tegenoverstaan, is de redenering bij IPSER. In de discussie die hierover ontstond zijn harde dingen gezegd, kreeg De Vries onder andere te horen dat zijn instituut voor de faculteit "geen toegevoegde waarde" zou hebben. Later heeft het faculteitsbestuur een en ander herroepen en deze maand wordt het contract tenslotte toch getekend. IPSER dient alleen voor incidentele derde geldstroom

projecten het hoge tarief te betalen; de gedetacheerden worden tot de "vaste staf" gerekend.

Koudwatervrees

Ondanks dit compromis voelt De Vries zich nog steeds "echt beledigd".

"Ik kwam eind '83 naar Maastricht en al vrijwel onmiddellijk werd duidelijk dat er minder geld was dan me in gesprekken was voorgespiegeld. We waren duidelijk op een bezuinigingsspoor gezet, zodat we maar weinig mogelijkheden voor interne profilering en onderzoeksontwikkeling hadden en ook de didactische component niet erg goed konden uitvoeren. Er waren gewoon geen middelen voor congressen en seminars, dus dat heb ik snel op een laag pitje gezet. Maar inmiddels doen we toch aardig mee. Met name via STEP zijn er heel wat publicaties. En onze internationale contacten hebben toch ook een uitstralings-effect naar de faculteit. Dan is het bitter om te horen dat je geen "toegevoegde waarde" hebt."

IPSER staat niettemin nog "in de kinderschoenen", zegt toekomstig beheerder Allerd Andela. "Ze geven af en toe een cursusje of een lezing, krijgen hier en daar wat geld, maar het is echt minimaal. En laten we wel wezen, het gros van de instituten wordt uiteindelijk toch niets. Als die provinciale subsidie niets was geworden, was IPSER niets geworden. Als het allemaal lukt hoor je binnen een jaar meer van IPSER, zowel binnen als buiten de faculteit. Maar ik kan me best voorstellen dat het bestuur geen risico wilde nemen."

Er is volgens hem niettemin sprake van "koudwatervrees".

"Het bestuur is bang voor uitverkoopconstructies, waarbij IPSER mooie dingen ontwikkelt, die dan met winst naar buiten worden gebracht zonder dat de faculteit daarvan profiteert. Maar dat gevaar is bij biochemische en farmacologische projecten natuurlijk veel groter dan binnen sociale psychiatrie. Als er bijvoorbeeld nieuwe testen worden uitgevonden, is het nog maar de vraag of daarmee grof geld verdiend kan worden."

Mind-body

Toen De Vries in '83 vanuit zijn toenmalige werk- en woonplaats Cambridge naar Maastricht vertrok, werd hij vooral getrokken door de basisfilosofie en de expliciete aandacht voor de eerstelijns. Inmiddels is hij tot de overtuiging gekomen dat "de psychiatrisch-medische liaison niet fatsoenlijk is georganiseerd".

"Door de reorganisatie komt de grote competitie mind-body weer bovendrijven. De verdienste van psycho-sociaal werk voor de medische wetenschap wordt hier totaal onderschat. Bij veertig tot zestig procent van alle somatische klachten spelen gedragsaspecten een rol. Maar er is binnen de faculteit bijna geen ruimte voor zaken die zich buiten het witte gebouw afspelen. Moet een ziekenhuis met 24 bedden voor psychiatrie bepalen hoe geestelijke gezondheidszorg er uitziet? Het instituut voor hart- en vaatziekten is geconsolideerd en dat is goed voor Maastricht. Maar het idee van een universiteit vraagt intellectuele uitwisseling, culturele 'Umweltgestaltung'. Hier zit iedereen vast in z'n eigen kantoortje. Het lijkt alsof verschillende disciplines geen bestaansrecht naast elkaar hebben. Overal worden er instituten opgericht met het doel de integratie van extramurale zorg en medisch onderwijs te bevorderen. In Maastricht begonnen we daar al tien jaar mee en juist hier gaan ze het terugdraaien. De sterkte van de basisfilosofie in de wereld wordt totaal onderschat. Het is ontzettend belangrijk om terug te keren naar de initiële ideeën van de faculteit."

Emely Nobis

Meeste ontevredenheid bij juridische faculteit

HELFT VAN AIO'S LIGT ACHTER MET PROEFSCHRIFT

De kwaliteit van de aio-opleidingen aan de RL is nog steeds beneden de maat. Het aanbod is weinig gevarieerd en sluit slecht aan bij het eigen onderzoek van de assistenten in opleiding. Er moet daarom een inventarisatie worden gemaakt van cursussen waaraan aio's behoefte hebben. Elke faculteit zou het aio-onderwijs bovendien rond een zwaartepunt moeten organiseren. Aio's in het hele land, die zich met dat vakgebied bezighouden, zouden daar dan gebruik van kunnen maken. Die voorstellen presenteert de Maastrichtse aio-vereniging AVRL in haar onlangs verschenen rapport 'hoop doet leven'. Uit het rapport komt verder naar voren dat met name de positie van aio's aan de juridische faculteit te wensen overlaat.

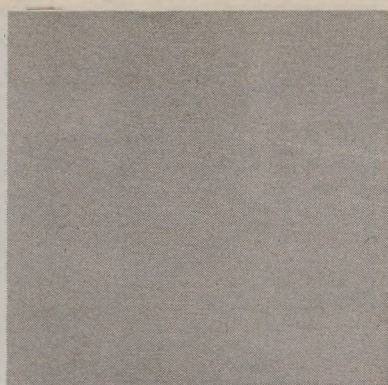
Het rapport is de weerslag van een enquête naar het functioneren van het aio-stelsel, die in juni '89 werd gehouden onder de 127 aio's (inclusief oio's en assaio's), die toen in dienst waren van de universiteit. De respons was groot: 117 vragenformulieren kwamen retour.

De enquête was een initiatief van de AVRL in samenwerking met de planninggroep aio-onderwijs van de faculteiten geneeskunde en gezondheidswetenschappen. De aio-vereniging hoopt dat de faculteiten voortaan zelf het aio-stelsel evalueren. Daartoe moet iedere faculteit één persoon verantwoordelijk stellen, vindt de vereniging. Bij zo'n jaarlijkse evaluatie zou óók bekeken

moeten worden hoeveel aio's tussentijds afhaken of tenslotte toch niet promoveren.

Planning

Aio's zijn redelijk tevreden over hun baan, zo blijkt uit de enquête. De werksfeer is prima en onderzoeksfaciliteiten zijn er in het algemeen voldoende. Allen bij gezondheidswetenschappen en rechten wordt kritiek geuit op het ontbreken van secretariële ondersteuning, personal computers en -vooral door ouderejaars- onderzoeksassistentie. Opvallend is het gegeven dat aio's zo'n twee à drie

keer per jaar een symposium of congres bezoeken en de kosten daarvan vaak volledig vergoed krijgen. In 1988 gebeurde dit nog vrijwel niet, blijkt uit een vorige enquête van de AVRL.

Over de inhoud van hun onderzoek zijn aio's in het algemeen zeer te spreken; planning en haalbaarheid baren meer zorgen. Ruim de helft van zegt niet op schema te liggen, vooral omdat de onderzoeksvraag toch complexer bleek dan aanvankelijk was voorzien. Daarnaast worden de slechte begeleiding en het niet voorhanden zijn van literatuur of apparatuur als vertragende factoren genoemd. Gemiddels achten aio's de kans fifty-fifty dat het concept-proefschrift is goedgekeurd op het moment dat hun aanstelling afloopt. Begeleiders moeten in de toekomst meer aandacht besteden aan voortgang van onderzoeksprojecten, stelt de AVRL.

Opleiding

Terwijl landelijk 51.8 procent van alle aio's extern cursussen volgt, geldt dat voor 36 procent van de Maastrichtse assistenten. Opvallend is verder dat maar negentien procent van de aio's zo'n externe opleiding bij een netwerk volgt. Na vier jaar aio-stelsel komen die netwerken nog maar nauwelijks van de grond, constateert de AVRL. Om het gebrek aan deugdelijke externe cursussen te compenseren zou elke faculteit een onderwijs-zwaartepunt moeten creëren, waar ook aio's van andere universiteiten worden toegelaten. Hierdoor wordt bovendien het interne RL-onderwijs

verbeterd, stelt de AVRL. Het huidige aanbod vindt ze te beperkt en kwalitatief onder de maat. Een positieve uitschieter vormt overigens de economische faculteit. Daar volgt een meerderheid van de aio's externe cursussen, waarvan het niveau goed is. De economische aio's krijgen ook voldoende studietijd om de cursussen goed voor te bereiden.

Maastrichtse aio's hebben weinig kritiek op hun persoonlijke begeleider. Een negatieve uitzondering is de juridische faculteit. Daar ziet dertig procent van alle aio's z'n begeleider eens per twee à drie maanden; voor achttien procent is dat zelfs minder dan eens per drie maanden. Volgens de juridische aio's zijn hun begeleiders dan ook te weinig beschik-

baar en hebben ze onvoldoende tijd en deskundigheid om zich met de methodologische en inhoudelijke zaken van het onderzoek van hun pupil bezig te houden. Ook wat betreft de onderwijstaak staan de aio's bij rechten onder druk. Twintig procent wordt zelfs zwaarder belast dan volgens de facultaire norm wenselijk zou zijn. De aio's bij gezondheidswetenschappen steken eveneens relatief veel tijd in het geven van onderwijs. De tijd om aan hun promotieonderzoek te werken wordt hierdoor sterk verminderd. Verlenging van de aanstellingsduur zal dan ook in veel gevallen noodzakelijk zijn, vreest de AVRL.

Emely Nobis

Universiteitsraad wil zich niet laten betuttelen door college

Het ontbreekt de nota buitenlandbeleid aan consistentie en overzichtelijkheid. Het wachten is daarom op een nieuwe versie, die dan tevens ingevlochten zal moeten zijn in de al eerder gepresenteerde nota internationalisering. Pas als er een geïntegreerde nota voorligt zal de universiteitsraad een definitief oordeel uitspreken. Dat was de uitkomst van de behandeling in de U-raadsvergadering van vorige week.

Onder het voorbehoud dat men niet alles begrepen had toonde de raad zich redelijk positief over de teneur van het voorgestelde buitenlandbeleid, zij het dat vooral de verantwoordelijkheden van het centrale bestuur te weinig uit de verf waren gekomen. De raad vreesde dat het college de beoordeling van de aard en de wenselijkheid van bepaalde internationale contacten teveel afschoof naar het niveau waarop die contacten meestal plaats hebben: individu, vakgroep en faculteit. De universiteit zal ook op centraal niveau, dus dat van college en

universiteitsraad, kaders moeten aangeven, betoogden verschillende raadsleden. Het college ging bij monde van voorzitter Vredevoogd accoord met de conclusie dat de verantwoordelijkheid op beide niveaus ligt, zonder onderlinge prioriteit.

Kritiek ondervond ook de paragraaf over de wenselijkheid van het doen van algemene politieke uitspraken. Het college had in de notitie met klem gewaarschuwd tegen een al te lichtvaardig gebruik van deze mogelijkheid, iets wat de raad betuttelend vond. Ter verdediging voerde Vredevoogd aan dat het hier eigenlijk alleen maar ging om het bevestigen van wat al jaren staande praktijk is; de raad is inderdaad altijd terughoudend op dit terrein, zei hij. Daarmee erkende hij dat de paragraaf feitelijk overbodig was en vervangen kon worden door de reeds eerder door de raad vastgestelde 'gedragsregels' voor het doen van politieke uitspraken.

Wammes Bos

Open brief aan de Faculteitsraad Geneeskunde

Artikel 61 van de wet op het wetenschappelijk onderwijs (WVO) handelt over de richtlijnen inzake organisatie en coördinatie van het onderwijs en de wetenschapsbeoefening. Het eerste lid van dit artikel vermeldt dat de *Universiteitsraad* richtlijnen kan vaststellen voor de organisatie en coördinatie van het onderwijs en de wetenschapsbeoefening. Dit betekent dat indien zulke richtlijnen bestaan in een Universiteit de faculteitsraden zich daaraan moeten houden.

In onze Universiteit zijn dergelijke richtlijnen gegeven in de Basisfilosofie, vandaar dat besluiten van de faculteitsraden daaraan kunnen worden getoetst. De Raad van de Faculteit der Geneeskunde is voornemens een aantal besluiten te nemen, vastgelegd in het rapport van de adviescommissie reorganisatie d.d. maart 1990 die naar onze mening strijdig zijn met de basisfilosofie.

In het rapport wordt bij de uitgangspunten over de basisfilosofie het volgende gesteld: "In de basisfilosofie werd geopteerd voor een extramurale profilering van de FdG (van alle vormen van basisgezondheidszorg tot alle vormen van eerstelijns gezondheidszorg en ambulante geestelijke gezondheidszorg)". Enige regels hieronder wordt aangegeven dat de Faculteit en AZM onvoldoende middelen hebben om dit uit te voeren en dat daarom een complementaire relatie tussen FdG, AZM en FdGW nodig is waarbij de inbreng van de FdG met name de geneeskundige is.

Hier kiest men dus duidelijk voor een meerzijdige biologische benadering. Juist deze eenzijdige benadering is een uitgangspunt dat tot vele voorgestelde besluiten leidt en juist deze eenzijdige benadering is strijdig met de basisfilosofie. Als tegemoetkoming aan deze strijdigheid wordt voorgesteld dat

de Faculteit der Gezondheidswetenschappen deze lacune zal opvullen via "de complementaire relatie". Uit het gevoerde overleg tussen FdG en FdGW is echter naar voren gekomen dat deze rol niet wordt aanvaard door de FdGW. Maar los van het overleg met de FdGW is het strijdig met de basisfilosofie om artsen op te leiden tot vooral biologisch-technisch georiënteerde artsen en de wetenschapsbeoefening eveneens meer eenzijdig biologisch te doen zijn dan tot dusver. De basisfilosofie immers stelt in haar hoofdstuk II: "Doelstellingen van de Faculteit der Geneeskunde" ondermeer het volgende: "Een medische faculteit en medisch wetenschappelijk onderwijs dienen hun doelstellingen te ontlenen aan de gezondheidszorg". Hieraan wordt op dezelfde bladzijde inhoud gegeven door ondermeer de volgende specificaties over de onderzoeksgebieden aan te geven. De basisfilosofie noemt daarbij onderzoek over "de vraag in hoeverre somatische verschijnselen terug te voeren zijn op psychische en maatschappelijke factoren. Aan de doelstelling wordt in de basisfilosofie ook inhoud gegeven t.a.v. het onderwijs zoals blijkt uit de uitspraak op dezelfde bladzijde waarin gezegd wordt: "Daarnaast is echter een betere scholing van de aanstaande artsen in de gedrags- en sociale wetenschappen een duidelijk vereiste".

In § 2.2 van de basisfilosofie wordt de doelstelling van de FdG samengevat en daaruit mag men gezien het voorgaande afleiden dat het niet de bedoeling is geweest een voornamelijk biologische opvatting te verbinden aan het geneeskundig profiel van de FdG zoals dat in het rapport van maart 1990 gebeurt. De samenvatting in de basisfilosofie luidt: "... dat de Faculteit der Geneeskunde van

de Rijksuniversiteit Limburg zich ten doel moet stellen door onderwijs, onderzoek en actieve deelname aan de gezondheidszorg bij te dragen aan de ontwikkeling van deze zorg, zowel in absolute zin als in relatie tot het geheel van de welzijnszorg. Deze opstelling vindt plaats in het kader van de algemene doelstellingen van de Rijksuniversiteit Limburg". De eenzijdig biologische oriëntatie van de faculteit blijkt uit een aantal voorstellen in het rapport (leerstoelenbeleid, uitgangspunten voor het curriculum), en zeker ook uit de wijzigingen in de WP-formatie die daar het gevolg van zijn. Ofschoon het niet eenvoudig is het rapport van de adviescommissie reorganisatie cijfermatig te doorgronden, is het wel mogelijk aan te geven dat de reorganisatie leidt tot een verlies- en winstrekening van het WP waarvoor het onderstaande staatje illustratief is.

Deze winst- en verliesrekening geeft de toename aan van biologisch georiënteerde inspanning en vermindert de evenwichtige samenhang tussen klinische-biomedische- en gedragswetenschappelijke activiteiten zoals bedoeld is in de basisfilosofie.

De hierboven genoemde uitgangspunten en consequenties zijn niet uitputtend. Gezien de strijdigheid ervan met de basisfilosofie is dit in ieder geval reden deze te heroverwegen gezien het algemeen belang dat er door geschaad wordt. Voorts kan worden opgemerkt dat de procedure die geleid heeft tot het opstellen van het rapport geleid heeft tot eenzijdigheid, omdat de samenstelling van de commissie geen brede vertegenwoordiging is geweest van de facultaire gemeenschap.

Opvallend is dat in de commissie geen lid aanwezig was met deskundigheid op het terrein van de gedragswetenschap-

pen, psychiatrie en geestelijke gezondheidszorg en dat vooral in die sector de bezuiniging werd gezocht.

Inmiddels kan het management van de Faculteit gevraagd worden er voor te zorgen om voor 1 januari 1992 datgene te realiseren wat haar taak is, nl. de overtaligheid terug te brengen tot een WP-formatie die overeenkomt met het laatste door de Raad goedgekeurde formatieplan. Hieraan is het laatste jaar minder effectieve inzet besteed dan mogelijk was. Het management zou daarin ondersteund kunnen worden door drie wijze vrouwen en mannen, resp. uit biomedische-, klinische- en gedragswetenschappelijke sectoren. Zodoende hoeft een beperkt structureel tekort niet te leiden tot principiële veranderingen in de doelstelling van de FdG.

Vakgroep Sociale Psychiatrie (Marius Romme)

Winst- en verliesrekening onderwijs en onderzoek				
	onderwijs	onderzoek	totaal	
Klinisch cluster	-0.3	+5.8	+5.5	} +9.4
Biomedisch cluster	+0.2	+1.5	+1.3	
Reserveringen		+2.6	+2.6	
Overig cluster	-0.9	-3.0	-3.9	} -5.5
Psychisch cluster	-1.1	-0.5	-1.6	
O & O, Skillslab	-1.1	+0.6	-0.5	} -1.0
Bureau Onderwijs	-0.5		-0.5	
Internationalisering				
Vrouwenstudies		+1.0	+1.0	+1.0

d en
odo-
n het
hou-
staak
druk.
arder
orm
ond-
eens
nder-
der-
sterk
stel-
allen

nge-
sle-
van
et de
heid
inge

over
alge-
lege
uwd
van
l be-
erde
nlijk
van
ad is
o dit
j dat
is en
eeds
'ge-
ieke

ond-
or de
n de
or te
gene
de
een
het
for-
jaar
dan
zou
door
o. uit
we-
oefst
lei-
n de

De Universiteitsraad bijeen in de Feestzaal (foto Franco Gori)

Verkiezingsbijlage

1990

Verkiezing student-leden Universiteitsraad en Faculteitsraden

OVERZICHT

	Universiteitsraad	Faculteitsraad Geneeskunde	Faculteitsraad Gez. wetenschappen	Faculteitsraad Recht	Faculteitsraad Economie	Faculteitsraad Alg. wetenschappen
Aantal zetels	6	3	4	4	4	2
Kandidaten	17	13	16	14	14	2
Stemgerechtigd	5587	952	1749	1435	1448	41

Vanaf 12 mei 1990 vinden er bij de RL verkiezingen plaats voor de geleding studenten van de Universiteitsraad en voor de geleding studenten van de Faculteitsraden. De zittingsperiode, die voor de gekozenen op 1 september 1990 begint, bedraagt voor de studenten 1 jaar.

HET KIESSTELSEL VOOR DEZE VERKIEZINGEN

Bij de verkiezingen voor de studentleden van zowel de Universiteitsraad als de Faculteitsraden wordt als kiesstelsel een lijstenstelsel gehanteerd. Bij dit lijstenstelsel mag per stembiljet slechts één stem worden uitgebracht, en wel door het hokje voor de naam van de kandidaat waarop de kiezer zijn stem wenst uit te brengen te kleuren.

Zodra de stemmenveloppen zijn geopend wordt per kandidatenlijst vastgesteld:
 * het aantal stemmen uitgebracht op iedere op die lijst voorkomende kandidaat;
 * de som van de aantallen stemmen op iedere kandidatenlijst uitgebracht. Deze som heet *stemcijfer*.

Bijvoorbeeld: stel het aantal te verdelen zetels is 6. Op de kandidaten van de volgende lijsten zijn de stemmen als volgt uitgebracht:

Lijst 1	Lijst 2
Anton 113	Jolanda 127
Ben 62	Karin 19
Corrie 91	Leo 23
Dirk 20	Maria 61
Eduard 53	Nico 0
Frederik 35	
Gerard 46	
Harm 11	
Inge 0	
<i>Stemcijfer.</i> 431	<i>Stemcijfer.</i> 230

Nu wordt de som van de *stemcijfers* van alle kandidatenlijsten vastgesteld en gedeeld door het aantal te vervullen zetels. Dit quotiënt wordt *geledingskiesdeler* genoemd. In ons voorbeeld is de geledingskiesdeler: $431+230=661:6=110$. Hierna wordt van iedere kandidatenlijst het quotiënt vastgesteld van *stemcijfer* en *geledingskiesdeler*. Hieruit resulteert de *zetelwaarde*.

In ons voorbeeld wordt de zetelwaarde als volgt:
 - lijst 1* $431:110=3,92$
 - lijst 2* $230:110=2,09$

Vervolgens wordt iedere kandidatenlijst als volgt gerangschikt:

* bovenaan komen te staan de kandidaten die een aantal stemmen hebben verkregen groter dan 1/4 van de geledingskiesdeler, in de volgorde van het door ieder van hen verkregen aantal stemmen;

* daarna volgen de resterende kandidaten in de volgorde van de kandidatenlijst.

In ons voorbeeld is 1/4 van de geledingskiesdeler $110:4=27,5$.

De rangschikking is dan als volgt:

Lijst 1	Lijst 2
Anton 113	Jolanda 127
Corrie 91	Maria 61
Ben 62	Karin 19
Eduard 53	Leo 23
Gerard 46	Nico 0
Frederik 35	
Dirk 20	
Harm 11	
Inge 0	

Nu wordt een zetel toegekend aan de kandidaat die een stemmenaantal heeft verkregen groter dan of gelijk aan de geledingskiesdeler (i.c. 110). In ons voorbeeld wordt dus een zetel toegekend aan Anton (lijst 1, 113 stemmen) en een zetel aan Jolanda (lijst 2, 127 stemmen). Van de overige zetels wordt achtereenvolgens een zetel toegekend aan de kandidatenlijst waarvan het quotiënt van de zetelwaarde en het aantal aan die kandidatenlijst reeds toegekende zetels vermeerderd met 1 het grootst is.

In ons voorbeeld:
 - lijst 1* $3,92:(1+1)=1,96$
 - lijst 2* $2,09:(1+1)=1,05$

De zetel wordt dus toegekend aan lijst 1. Van lijst 1 wordt nu gekozen verklaard de in volgorde hoogst geplaatste kandidaat op de gerangschikte lijst. Gekozen is dus Corrie (91 stemmen).

De volgende zetel wordt eveneens toegekend aan lijst 1, want:

- lijst 1* $3,92:(2+1)=1,31$
 - lijst 2* $2,09:(1+1)=1,05$

Lijst 1 heeft wederom het grootste quotiënt van de zetelwaarde en het aan die lijst reeds toegekende aantal zetels vermeerderd met 1. Nu wordt Ben gekozen verklaard. Deze procedure wordt net zo lang herhaald als er nog te bezetten zetels zijn.

DE STEMPAPIEREN

De stempapieren zullen op 11 mei 1990 worden verzonden.

De stempapieren bestaan uit:

- * een stembiljet;
- * een retourenveloppe;
- * een aanwijzing bij het stemmen.

Alvorens u het stembiljet invult is het raadzaam de aanwijzingen bij het stembiljet door te lezen; hierdoor kan namelijk worden voorkomen dat uw stembiljet als ongeldig moet worden aangemerkt.

Dus: lees eerst de aanwijzingen en ga dan pas tot handelen over.

Van belang is dat voor de verkiezing van de studentleden van de Universiteitsraad het stembiljet met **blauwe opdruk** aan het Stembureau wordt geretourneerd in de enveloppe met **blauwe opdruk**.

Voor de verkiezing van de studentleden van de Faculteitsraden dient het stembiljet met een bepaalde kleur te worden geretourneerd in de enveloppe met dezelfde kleur opdruk als het stembiljet !!!

Doe nooit twee stembiljetten van verschillende kleuren in één retourenveloppe; beide stembiljetten moeten dan als ongeldig worden aangemerkt !!!

Voor degenen die geen stempapieren hebben ontvangen (wellicht ben je pas onlangs verhuisd?) bestaat de mogelijkheid om tot 29 mei 1990 een duplicaat van de stempapieren af te halen bij het secretariaat van het Centraal Stembureau. Een duplicaat wordt slechts éénmaal verstrekt.

STEMMEN PER POST

Het stembiljet dient uiterlijk **dinsdag 29 mei 1990 om 17.00 uur** in het bezit van het Centraal

Stembureau te zijn. Houdt dus rekening met een eventueel vertraagde postbestelling ! Het verdient de voorkeur om de retourenveloppe aan het Centraal Stembureau te retourneren per **interne post** !!!!!.

Verstuurt u uw stembiljet toch via de normale post dan is het voor degenen die in het buitenland wonen van belang om de retourenveloppe te frankeren.

STEMMEN PER STEMBUS

U kunt de retourenveloppen ook deponeren in de stembussen die van 14 t/m 29 mei 1990 staan opgesteld op de volgende plaatsen:

- * Oud Gouvernement, receptie;
- * BMC, kamer A.D. Muller;
- * Nieuwenhof, receptie;
- * Jezuïtenklooster, receptie, ingang Tongersestraat 53 (dus niet, zoals abusievelijk vermeld bij de Aanwijzing voor het stemmen Tongersestraat 13, maar Tongersestraat 53);
- * Randwijck, receptie.

NIET STEMMEN

Wie geen stem wenst uit te brengen op een kandidaat, wordt verzocht zijn/haar stembiljet toch ongevuld in de retourenveloppe te retourneren aan het Centraal Stembureau. Zo'n blanco stem telt immers mee voor het bepalen van het opkomstpercentage, hetgeen van belang is omdat bij een opkomst voor de Universiteitsraad of voor een Faculteitsraad van minder dan 35% op het aantal te bezetten zetels zal worden gekort. Dus ook voor de Raad van de FdAW, waar het aantal kandidaten gelijk is aan het aantal te vervullen zetels is het van belang het stembiljet te retourneren.

UITSLAG

De bepaling van de uitslag vindt plaats op 30 en 31 mei en 1 juni 1990 in een openbare zitting van het Centraal Stembureau in de Salon van het Oud Gouvernement. De officiële uitslag zal op vrijdag 1 juni om 16.00 uur in het Kruithuis bekend worden gemaakt.

INLICHTINGEN

Wenst u nadere inlichtingen over het verstrekken van stempapieren of de wijze van uitslagbepaling, dan kunt u altijd contact opnemen met de secretaris van het Centraal Stembureau, kamer 0026B Oud Gouvernement, tst. 7165/7166.

1. Universiteitsraad

NSEM-kandidaten voor U-raad: v.l.n.r. voorste rij: Tanja Dohmen, Barbara Bosland; tweede rij: Piet Schrijver, Monique van Hoof, Jeroen Hoevenberg; bovenste rij: Jurgen de Graaff, Joan van Rheenen. Niet op de foto: Sietske Riemersma, Paul Thewissen, Dorine Tieleman, Mirjam Sjouke.

NSEM in de Universiteitsraad

De universiteitsraad is samen met het college van bestuur formeel het hoogste bestuurlijke orgaan van de universiteit. In deze raad worden beslissingen genomen over de universitaire begroting, beleid ten aanzien van onderwijs en onderzoek, de stellingname op landelijk niveau, reorganisaties en andere personele zaken en studentenvoorzieningen. NSEM is al jaren met meerdere zetels vertegenwoordigd in de U-raad. Dit betekent dat NSEM-raadsleden altijd kunnen terugvallen op ervaring van vroegere raadsleden. Hierdoor is een goede continuïteit gewaarborgd en worden nieuwe raadsleden door ervaren mensen ingewerkt. Daarnaast in NSEM ook vertegenwoordigd in verschillende faculteitsraden waardoor een goed overleg met de faculteiten en de achterban plaatsvindt. NSEM is een studentenvakbond. Dat wil zeggen dat NSEM onder andere op politiek niveau de studentenbelangen behartigt. Binnen de universiteit gebeurt dit in de raden en landelijk via de LSVb. NSEM heeft een programma dat als richtlijn dient voor de stellingname van haar raadsleden. Dit programma wordt ieder jaar aan de nieuwste ontwikkelingen aangepast en door de algemene ledenvergadering vastgesteld. Wat heeft NSEM de laatste jaren o.a. bereikt in de U-raad? NSEM raadsleden hebben de nu geldende auditorenregeling ontworpen. Het is één van de studentvriendelijkste auditorenregelingen uit het land. De regeling biedt een grote groep studenten de mogelijkheid om bij studieoverdracht door o.a. ziekte en bepaalde nevenactiviteiten verlenging van studieduur te krijgen. Verder heeft NSEM veel invloed gehad op de komst van een emancipatiemedewerker op de universiteit.

Voor het komende jaar wil NSEM met name aandacht besteden aan de volgende punten:

- * Een daadwerkelijke uitvoering van de nota studentenbeleid. Naast aandacht voor lichamelijke vorming en sport vindt NSEM dat er meer ruimte moet komen voor culturele en maatschappelijke ontwikkeling. Wat betreft studentenhuysvesting zal NSEM blijven streven naar reële plannen om de woningnood onder studenten te verminderen.
- * Een actief emancipatiebeleid. Alleen het aanstellen van een emancipatiemedewerker op de universiteit is natuurlijk niet voldoende. Er moet nu ook beleid gemaakt worden! Ons doel is om tot streefcijfers te komen voor het wetenschappelijk personeel, zodat de man-vrouw verhouding een goede afspiegeling is van de studentenpopulatie. Dit zal dan ook betekenen dat bij sollicitaties bij voldoende geschiktheid vrouwen de voorkeur krijgen boven mannen. Daarbij zal vrouwenstudies

ingebod moeten worden in onderwijs en onderzoek op alle faculteiten.

* **Probleemgestuurd onderwijs (PGO).** NSEM pleit ervoor dat de basisfilosofie van het PGO consequent op alle faculteiten wordt doorgevoerd. Op dit moment gebeurt dat naar onze mening te weinig. PGO moet volgens ons o.a. interdisciplinair zijn en gegeven worden in kleine onderwijsgroepen. Noodzakelijk voor het goed functioneren van het PGO zijn natuurlijk de bibliotheken en studielandschappen. Deze moeten voldoende toegankelijk zijn, ook 's avonds, goed materiaal in huis hebben en genoeg capaciteit om studenten te laten stude-

De kandidaten voor NSEM zijn:

1. **Monique van Hoof**, 2e jaars FdGW (TGW), F-raadslid GW.
2. **Jeroen Hoevenberg**, 2e jaars FdGW (BB), U-raadslid.
3. **Piet Schrijver**, 2e jaars FdGW (BB), bestuurslid NSEM.
4. **Tanja Domen**, 3e jaars FdR, voorzitter Jonge Socialisten Limburg.
5. **Sietske Riemersma**, 2e jaars FdG, bestuurslid NSEM.
6. **Barbara Bosland**, 2e jaars FdGW (TGW), bestuurslid NSEM.
7. **Paul Thewissen**, 2e jaars FdR, afgestudeerd GW, bestuurslid NSEM.
8. **Jurgen de Graaff**, 3e jaars FdG, studentadviseur bestuur.
9. **Dorine Tieleman**, 1ste jaars FdGW, NSEM werkgroep onderwijs.
10. **Mirjam Sjouke**, 1ste jaars FdR.
11. **Joan van Rheenen**, 2e jaars FdGW (VW).

Tien goede redenen om op NSEM te stemmen:

1. NSEM is een studentenvakbond
2. NSEM zorgt al acht jaar voor continuïteit in de U-raad.
3. NSEM-raadsleden hebben regelmatig overleg met faculteitsraadsleden.
4. NSEM heeft kandidaten van alle faculteiten vertegenwoordigd op de lijst.
5. NSEM heeft een programma dat op democratische wijze wordt vastgesteld.
6. NSEM heeft via de LSVb een stem in het landelijk studentenbeleid.
7. NSEM staat voor een actief emancipatiebeleid.
8. NSEM vindt dat er meer aandacht moet zijn voor culturele en maatschappelijke vorming van studenten.
9. NSEM vindt dat de basisfilosofie van het PGO daadwerkelijk toegepast moet worden.
10. KIES PARTIJ, STEM NSEM.

Deskundige Ongebonden Pragmatische Eenheid

Ook dit jaar presenteert DOPE een kandidatenlijst voor de studentengeleding van de Universiteitsraad.

We stellen de kandidaten aan jou voor:

1. **Astrid Smit**, derdejaars studente bedrijfseconomie voorts actief in verschillende studentenverenigingen, momenteel bestuurslid van EFM, bezig met een uitwisseling tussen Moskou en Maastricht.
2. **Karel Coenen**, derdejaars student rechten en actief in Erasmus Students Network.
3. **Evert ten Voorde**, derdejaars student bedrijfseconomie, actief in Circumflex, oudlid INKOMmissie, bestuurslid van AEGEE.
4. **René Knol**, derdejaars student bedrijfseconomie en tweedejaars student rechten, actief in Saurus, bestuurslid van AEGEE.
5. **Bertan Veldhuijzen van Zanten**, derdejaars student algemene economie, voorzitter van Circumflex.
6. **Gijs Kloek**, vijfdejaars student algemene economie, oud-voorzitter van Saurus, lid van de Universiteitsraad.

Algemeen beleid

* **Keuzevrijheid** aan individuen. Geen ideologische keuzeindoctrinatie. De universiteit hoeft geen ideologisch ingegeven standpunt in te nemen.

* **Onderzoek gefinancierd door derden** (derde geldstroom onderzoek) mag niet ten koste gaan van de **kwaliteit** van fundamenteel onderzoek. Toegepast onderzoek als ondersteuning is wel toelaatbaar en moet zelfs gestimuleerd worden.

* Bij bezuinigingen mag de **kaasschaaf** methode niet worden toegepast, maar er dient een pragmatische belangenafweging plaats te vinden.

* Voor een evenwichtige personeelsopbouw dient positieve discriminatie te worden toegepast echter alleen bij gelijke kwaliteiten. Studentenbeleid

* **Ruime openingstijden** voor studielandschappen en bibliotheken.

* **Aanwezigheidsplicht** moet worden afgeschaft. Aanwezigheidsplicht is immers alleen **symptoombestrijding** en wordt vaak geïnterpreteerd als afwezigheidsrecht (80 % aanwezigheidsplicht = 20 % afwezigheidsrecht). Ongemotiveerde studenten remmen het

groepsproces en kunnen maar beter wegblijven. Examens dienen zodanig afgestemd te zijn op het onderwijs dat studenten geprikkeld worden tot een actieve participatie in de onderwijsgroep.

* Uiteraard zijn we vóór het behoud van het **P.G.O.**, maar de ideologie is geen doel op zichzelf. Goed onderwijs staat voorop.

* Er dient een duidelijk toewijzingsbeleid te zijn voor kamers via het Kamerburo op basis van een puntensysteem in combinatie met het **coöptatiebeginsel**. Studentenhuisen met gezamenlijke voorzieningen kunnen zelf nieuwe bewoners voordragen, mits deze aspirant-bewoner een minimum aantal urgentiepunten op zijn naam heeft staan.

* De **mensa** dient ook 's avonds een warme maaltijd te serveren.

* De samenstelling van het **INKOM**-team dient te gebeuren via een sollicitatieprocedure waarbij wordt geselecteerd uit actieve studenten met organisatie-ervaring en talent en met affiniteit tot de studentenverenigingen.

* Meer aandacht voor studentenaangelegenheden in universiteitsblad.

* Meer vrijheid voor **studentensportverenigingen** in het voeren van een eigen beleid.

* **Cultuur en taal** op brede basis door middel van actieve integratie met de H.B.O.-instellingen in Maastricht.

* Duidelijkheid over het gebruik van faciliteiten door studenten.

Extern universitair beleid

* **Internationalisering** moet doordringen naar alle faculteiten.

* **Eredocoraten** moeten alleen worden verleend op basis van **wetenschappelijke prestaties**.

* Sterke lobby van universiteit bij burgers en gemeente ook ten behoeve van studentenorganisaties.

* De universiteit als instituut dient **geen politieke standpunten** in te nemen. Ze mag niet paternalistisch optreden, maar wel de discussie stimuleren vanuit haar algemeen vormende taak. Het niet actief ondersteunen van standpunten is hier niet gelijk aan het kiezen voor de tegenpartij.

DOPE: v.l.n.r.: Astrid Smit, Gijs Kloek (zittend), Evert ten Voorde, René Knol, Bertan Veldhuijzen van Zanten en Karel Coenen.

2. Faculteitsraad Geneeskunde

Reflex

Een studentenstem heeft meer waarde dan je denkt. In de wandelgangen van Randwijck lijken je ideeën en opvattingen van weinig invloed te zijn. Maar hangt het er niet vanaf waar je ze laat horen?

Sinds de Wet op het Wetenschappelijke Onderwijs 1986 (WVO '86) wordt de universiteit via een democratisch stelsel bestuurd. Democratie baseert zich op de mening van alle betrokkenen van het universitaire stelsel, te weten medische studenten, wetenschappelijk en niet-wetenschappelijk personeel. Democratie leidt echter snel tot anarchie wanneer ieders mening gepeild moet worden bij elk probleem dat zich voordoet. Dit wordt onderhouden door een groep van afgevaardigden aan te stellen die het bestuur van de universiteit vertegenwoordigt uit naam van de betrokkenen.

De F-raad is zo'n samenvoeging van afgevaardigden. En;

REFLEX stelt zich kandidaat om de dragersfunctie te vervullen. Draggers van jullie mening naar de plaatsen waar er iets mee gedaan kan worden: de F-raad. REFLEX staat als Medische Faculteitsvereniging dicht bij haar achterban, dicht bij jullie dus.

De F-raad bepaalt het algemene beleid voor het bestuur van de medische faculteit. Reflex is drie jaar en heeft nu twee jaar ervaring met dit Raadswerk. Je kunt dus stellen dat zij behoorlijk inzicht heeft gekregen in zaken die in de F-raad spelen.

We beschouwen het als een belangrijke taak om onderwijskwesties in de gaten te houden en bij te sturen. De commissie onderwijs speelt hierin een centrale rol.

De programmapunten van REFLEX zijn de volgende:

- 1) REFLEX zet zich er voor in de kwaliteit van het medisch onderwijs te waarborgen en waar mogelijk de kwaliteit te verbeteren.
- 2) Bezuinigingen die zullen worden ingevoerd moeten begeleid worden. Als maatregelen onvermijdelijk zijn, strijden wij voor verantwoorde verdeling over onderwijs en onderzoek en altijd voor behoud van kwaliteit van het onderwijs.
- 3) Wij zijn voorstanders van het nieuwe curriculum; in- en uitvoering ervan verdienen onze speciale aandacht.
- 4) De huidige aanwezigheidsverplichting beschouwen wij als een noodmaatregel. Grondig onderzoek moet de basis vormen voor een solide regeling, die een jaarlijkse confrontatie van de student met een nieuwe regeling voorkomt.
- 5) REFLEX wil een tutor "op maat". Dit komt neer op een inhoudsdeskundige tutor t.a.v. de stof, met name voor onderwijsgroepen in het derde en vierde jaar.
- 6) Het is essentieel dat studenten betrokken zijn bij het onderwijsbeleid:
 - a. Studenten moeten zitting hebben in iedere blokplanningsgroep. De blokplanningsgroep

dient hiervoor studenten aan te trekken.
b. Het contactpersonenoverleg moet voor studenten en tutores meer waarde krijgen.

7) Wij streven naar gelijke kansen voor mannen en vrouwen binnen de faculteit. Wij richten ons met name op de co-schappen en docentaanstellingen.

Het keuzeonderwijs moet uitgebreid worden met meer stages op gebied van de complementaire geneeswijzen.

9) Er moeten meer mogelijkheden geboden worden voor het volgen van postdoctorale studies in Maastricht.

10) Wij zetten ons in voor de verbetering van het vaardigheidsonderwijs, de organisatie van het attitude-onderwijs in het bijzonder.

11) REFLEX vindt dat beslissingen die belangrijk zijn voor de studenten door de studenten beïnvloed moeten kunnen worden.

12) Wij strijden voor praktische en algemene onderwijsvoorzieningen zoals de kopiëerapparaten, boeken op het studielandschap, bereikbaarheid van Randwijck etc.

Het grote aantal leden binnen de faculteit en de goede contacten met sleutelpersonen in de universiteit geven ons een stevige overlegpositie. Om deze gunstige positie meer kracht bij te zetten, dragen wij er zorg voor dat de student goed geïnformeerd wordt, want een juist onderbouwde studentenstem heeft meer waarde.

Hier volgen de mensen die zich sterk maken om dit programma uit te voeren:

Marc-Redwart Kok:

-lid van Commissie Onderwijs

-sinds september '89 actief lid

-lid van Werkgroep Campagne

-eerste jaars

Ruscha van Roosmalen:

-lid van Commissie Lezingen

-sinds oktober '88 actief lid

-lid van Werkgroep Campagne

-tweede jaars

Annelies Menting:

-lid sinds september '89

-voorzitter St. Servatius

-organisatie Inkom

-lid van Werkgroep Campagne

-eerste jaars MF, tweede jaars GW

Paul Volders:

-lid van Commissie Lezingen

-hoofd van subcommissie Klinische Lezingen

-organisatie actualiteiten-college

-tweede jaars

Peter Mater:

-bestuurslid Public Relations in de jaar '87

-lid van Commissie PR. in '88

-lid Commissie Posters

-coördinator van Werkgroep Campagne

-vierde jaars

Bart-Jeroen Heesen:

-lid van Commissie Onderwijs

-lid Faculteitsraad

-inwerking en begeleiding nieuw(e) F-raadslid(en)

-ondersteunend kandidaat

-actief binnen algemeen studentenleven

-derde jaars

NSEM-kandidaten voor de faculteitsraad geneeskunde: v.l.n.r.: Dirk-Jan Slebos, Marie-Elle Vooijs, Corinne Vlamings, Bernice Oude Grote Bevelsberg, Caroline Rouleaux en Carlo Marcelis. Niet op de foto: Eric van Rijswijk

NSEM Geneeskunde

Hallo, wij zijn Caroline, Carlo, Dirk-Jan, Marie-Elle, Bernice, Corinne en Eric, de NSEM-kandidaten voor de Faculteitsraad van de Faculteit der Geneeskunde. Eerst even een persoonlijke kennismaking:

1. **Caroline Roulaux** (3MF, 22 jaar); heeft al één jaar in de raad gezeten en wil dit werk graag nog een jaar doen. De basisfilosofie van onze universiteit die, zoals in de laatste Observant te lezen stond, op de tocht lijkt te staan, heeft vooral haar aandacht. Voor het onderwijs betekent dit: handhaven van ons unieke PGO-systeem en het functioneren van de onderwijsgroepen verbeteren.

2. **Carlo Marcelis** (3MF, 22 jaar); is een jaar actief geweest in het bestuur van een studentenvereniging. Hij is hierdoor enthousiast geworden om zich nu in de faculteitsraad in te zetten voor de belangen van de studenten. Ook hij is zeer betrokken bij de basisfilosofie, met name voor wat betreft het onderzoek. Vooral de aandacht voor het gedragswetenschappelijke onderzoek mag niet verslappen.

3. **Dirk-Jan Slebos** (1MF, 21 jaar); heeft eerst een jaar Gezondheidswetenschappen gestudeerd. Hij heeft zich het afgelopen jaar actief ingezet voor een aantal commissies. Ook hij vindt het handhaven van het PGO een zeer belangrijke zaak, en denkt dat dit onder andere via het beter aanleren van dit systeem bewerkstelligd kan worden.

4. **Marie-Elle Vooijs** (2MF, 23 jaar); heeft een jaar bestuurservaring opgedaan in een studentenvereniging. Het emancipatoire beleid van de medische faculteit heeft haar speciale aandacht. Daarnaast volgt zij kritisch de ontwikkelingen rond de curriculumvernieuwing.

5. **Bernice Oude Grotebevelsberg** (2MF, 20 jaar); lid van de werkgroep onderwijs van NSEM en actief geweest bij de organisatie van de akties tegen de 100% aanwezigheidsverplichting. Ook het komende jaar wil zij zich inzetten om de aanwezigheidsverplichting tot het verleden te laten behoren.

6. **Corinne Vlamings** (2MF, 20 jaar); is actief geweest binnen de FISEM, met name met de structuur van het medisch onderwijs op internationaal nivo. Hierdoor gaat haar interesse uit naar het internationaliseringsbeleid van de faculteit. Op lokaal nivo is zij bezig met de Fakultaire Introductiecommissie.

7. **Eric van Rijswijk** (6MF, 26 jaar); heeft al jaren ervaring met beleidszaken, op fakultair en universitair nivo. Nu hij zelf co-assistent is, wil hij zich sterk maken voor de belangen van deze groep studenten.

Na deze persoonlijke kennismaking staan we met z'n allen voor de algemene standpunten van NSEM. We willen ze hieronder kort nog even noemen:

- **demokratisering:** NSEM streeft naar een zo gelijk mogelijke verdeling van macht.
- **gelijkwaardigheid van mensen:** NSEM voert een politiek die strijdt tegen racisme, fascisme, seksisme, homo-haat en elke andere vorm van discriminatie.
- NSEM is tegen ver(der)gaande **privatisering** van algemene maatschappelijke voorzieningen en instituties, zoals wetenschap.
- NSEM onderschrijft de **basisfilosofie** van de RL. In de discussies met betrekking tot deze basisfilosofie wil NSEM graag een actieve rol blijven vervullen.

Aan de hand van deze uitgangspunten zullen wij ons beleid in de Faculteitsraad bepalen. Hierop kun je ons ten alle tijde aanspreken. Als bovenstaande je aanspreekt, geef dan **jouw** stem aan **NSEM!!!**

REFLEX-kandidaten: v.l.n.r.: Bart-Jeroen Heesen, Ruscha van Roosmalen, Peter Mater, Marc-Redwart Kok, Paul Volders en Annelies Menting

3. Faculteitsraad Gezondheidswetenschappen

AGORA, voorste rij v.l.n.r.: Esther Backbier, Marjan van den Akker en Antoinette de Bont; achterste rij: Annemieke de Vries, Arie Dijkstra, Anne Janssen en Peter Visch. Niet op de foto: Rob de Bie.

NSEM-kandidaten voor de faculteitsraad Gezondheidswetenschappen: voorste rij v.l.n.r.: Saskia Libeton en Natascha Leemans; achterste rij: Ronald Wilmink, Mieke Pollmann, Marry Mos, Anne Degenaar en Lieke Huijbregts. Niet op de foto: Ruben Boeren.

AGORA

Het is al weer voor de derde maal dat AGORA deelneemt aan de faculteitsraadsverkiezingen. In 1988, het eerste jaar dat wij aan de verkiezingen deelnamen zat één student namens AGORA in de raad. In dit tweede jaar vertegenwoordigen twee studenten onze faculteitsvereniging en volgend jaar

AGORA is de FACULTEITSVERENIGING van GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN. AGORA, dat betekent de A van ASSERTIEF, de G van GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN, de O van ondernemend ONDERWIJS, de R van de RAAD en de A van altijd AKTIEF!!!!

Een plein waarop voor vele meningen plaats is, ongeacht politieke kleur.

De raad is het bestuurs- en beleidsorgaan van de faculteit. In de faculteitsraad worden belangrijke beslissingen genomen over zaken betreffende het onderwijs. De studentenfractie vormt één derde deel van de raad. AGORA, een vereniging van en voor alle studenten Gezondheidswetenschappen moet een stem hebben de faculteitsraad!

De studenten, die namens AGORA in de faculteitsraad zitten, hebben een directe achterban: de onderwijscommissie. Deze commissie heeft als taak de raadsleden van AGORA te ondersteunen. Veel van haar leden zitten in andere commissies binnen de faculteit. Verder is AGORA via ons nieuwsblad, de publicatieborden, het spreekuur en de openbare vergaderingen van commissies het aanspreekpunt voor alle studenten gezondheidswetenschappen.

Agora stelt zich tot doel de belangen van studenten te behartigen. Agora heeft een duidelijk visie op wat dat betekent. Zij heeft dit dan ook een concrete invulling geven in de afgelopen jaren. De doelstellingen van AGORA geven dit weer:

1. Bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs aan en de organisatie van de faculteit der Gezondheidswetenschappen.

2. Streven naar een rechtvaardige behandeling van studentenbinnen de faculteit der Gezondheidswetenschappen.

3. Er voor zorgen dat studenten op de hoogte zijn van relevante ontwikkelingen binnen de universiteit en met name binnen de faculteit.

De studenten volgende jaar AGORA in de raad vertegenwoordigen, zullen zich inzetten voor:

Verbetering en garanderen van de KWALITEIT VAN HET ONDERWIJS. Het steunen en bevorderen van het probleem **Bestuurd onderwijs**. Actualisering van onderwijs, o.a door ruimte voor nieuwe initiatieven. Een goed passend toetsingssysteem, wat

betekent het ondersteunen van de ontwikkeling van de voortgangstoets en de bloktoets. **Voldoende studiefaciliteiten**. Agora ondersteunt het nieuwe plan voor het **curriculum Gezondheidswetenschappen**. In dit kader pleiten wij nog steeds voor interdisciplinair onderwijs, een algemene propedeuse en voor een voldoende aanbod keuzeonderwijs. Wij zullen de verdere ontwikkelingen kritisch blijven volgen.

* Streven naar **rechtvaardige behandeling** van de student binnen de faculteit.

* AGORA streeft naar **inspraak** van de studenten op alle niveaus. De raadsleden van AGORA zullen zich er voor inzetten dat ook na de curriculumherziening studenten kunnen meebeoordelen over belangrijke ontwikkelingen binnen de faculteit.

Voor AGORA staan op de lijst:

MARJAN VAN DER AKKER, derde jaars VW, lid van de onderwijscommissie van AGORA, lid van de SRC, ex-student lid van het DBO.

ANTOINETTE DE BONT, derde jaars TGW, tweede jaars BB, lid van de onderwijscommissie, student lid van curriculumgroep propedeuse, lid van de begeleidingscommissie Vrouwenstudies Gezondheidswetenschappen.

ANNE JANSSEN, eerste jaars, hbo-j, voorzitter van de onderwijscommissie.

ARIE DIJKSTRA, eerste jaars, hbo-v, lid van de onderwijs commissie.

ROB DE BIE, derde jaars BW, voorzitter van AGORA.

ESTHER BACKBIER, derde jaars GVO, lid van de onderwijs commissie.

ANNEMIEKE DE VRIES, derde jaars BGK, studentlid van DBO, lid van de onderwijscommissie.

PETER VISCH, tweede jaars BB, actief lid bij koko, lid van de onderwijscommissie.

Kom kennis maken met de kandidaten op: Maandag 7 mei, dinsdag 8 mei, maandag 14 mei en dinsdag 15 mei op het Hoofdgebouw. Woensdag 9 mei, donderdag 10 mei, zaterdag 12 mei, woensdag 16 mei, en donderdag 17 mei op Randwijck.

GASTEMMEN. EEN GOEDERAAD?! STEM AGORA.

Studentenvakbond NSEM

De faculteitsraad is het hoogste bestuursorgaan van de faculteit. Binnen deze F-raad zijn er vier zetels gereserveerd voor studentleden. NSEM heeft de afgelopen jaren steeds minimaal twee zetels bezet. NSEM-raadsleden zijn daarom verzekerd van een goede kennisoverdracht, waardoor de continuïteit gewaarborgd wordt. Dit in tegenstelling tot andere lijsten.

Waar staat NSEM voor?

NSEM is de progressieve studentenvakbond van Maastricht. NSEM heeft een kritische maatschappijvisie die verwoordt staat in het programma, dat een leidraad is voor de studentleden in de F-raad. In dit programma komen de volgende zaken naar voren.

Algemeen:

- democratisering: verschillende maatschappelijke groeperingen dienen evenveel inspraak te hebben; hiërarchische verhoudingen dienen vermeden te worden;

- een progressief emancipatiebeleid;

- gelijke kansen en rechtspositie voor iedereen.

Toegesplitst op studenten:

- kwalitatief goed onderwijs met handhaving van het PGO-systeem;

- een studiefinancieringsstelsel dat een bestaansminimum garandeert.

Aandachtspunten voor NSEM-raadsleden in de F-raad

Het probleemgestuurd onderwijs

Het huidige onderwijssysteem moet weer beter aansluiten bij het PGO. Dat wil zeggen:

- veel van de huidige bloktoetsen zijn gericht op "aanbevolen" (dus verplichte) literatuur;

- het literatuurboek mag geen basisboek voor het blok worden;

- vaststaande vragen of opdrachten onder taken zijn niet wenselijk;

- op het studielandschap moet de boekenvoorziening beter worden en de openingstijden op z'n minst gehandhaafd blijven.

De voortgangstoets

De VGT moet kritisch geëvalueerd worden met betrekking tot de kwaliteit van de vragen. Ook is het belangrijk deze nieuwe VGT te vergelijken met de oude, betreffende het meten van voortgang.

De curriculumherziening

Het nieuwe curriculum voor de propaedeuse moet nauwlettend gevolgd worden met betrekking tot de kwaliteit. Het doctoraal van het nieuwe curriculum is inhoudelijk nog niet volledig ingevuld. Ook hier is kwaliteitsbewaking van groot belang.

Institutionalisering

Instituutvorming is niet meer tegen te houden onder andere vanwege de externe profilering van de RL. Deze instituten mogen echter nooit onafhankelijk van de faculteit gaan functioneren; zij moeten ten dienste blijven staan van onderwijs en onderzoek.

Public Relations

De studie GW moet meer extern geprofileerd worden, zodat het begrip "gezondheidswetenschapper" meer bekendheid krijgt bij bedrijven en instellingen.

Vind je deze punten ook belangrijk en wil je dat daaraan gewerkt wordt, stem dan NSEM, VOOR EEN KRITISCH GELUID IN DE F-RAAD.

Voor NSEM stellen de volgende kandidaten zich verkiesbaar:

1. Natascha Leemans, 4e jaars, GGK, voorzitter Koko, curriculumplanningsgroep GGK
2. Lieke Huijbregts, 1e jaars, bestuur leerlingenvereniging, verpleegkundige
3. Saskia Libeton, 1e jaars, werkgroep onderwijs NSEM
4. Ronald Wilmink, 2e jaars, BB, bestuur jeugdwerkvereniging
5. Marry Mos (reserve), 2e jaars, GGK, bestuur NSEM
6. Mieke Pollman (reserve), 2e jaars, GGK, werkgroep rechtspositie NSEM
7. Anne Degenaar (reserve), 5e jaars, VW, werkgroep LSBV NSEM
8. Ruben Boeren (reserve), 4e jaars, BW/GGK, bestuur NSEM

Voor meer informatie kun je ons op dinsdag en donderdag voor en tijdens de verkiezingen op het Jezuiten klooster en Randwyck vinden.

Tot slot: ga in ieder geval stemmen. Bij minder dan 35% van de opkomst gaan er zetels voor studenten in de faculteitsraad verloren. Als student is het mogelijk actieve invloed uit te oefenen; het zou zonde zijn als je die kans zou laten liggen!

4. Faculteitsraad Rechtsgeleerdheid

Rinoceros v.l.n.r.: Antoine Geven, Harrie van de Pas, Christel Ribbens, Michel Ramakers, Ralph Limpens, Lex Mook, Henri Wolters. Zittend: Eugène Baak. (foto Franco Gori)

Rinoceros

Enkele maanden geleden richtte een aantal leden van studievereniging OURANOS de Commissie Facultaire Politiek op. Ter illustratie van de dadendrang en voortvarendheid de commissie eigen en passend in een juridische traditie van Latijnse naamgeving, werd al snel gekozen voor de naam RINOCEROS en een daarbij behorende afbeelding van een trappelend neushoortje.

Reden voor het oprichten van RINOCEROS was, naast uiteraard de interesse in het facultaire reilen en zeilen, het feit dat voorgaande jaren enkel de studievereniging Rechtstreeks kandidaten heeft geleverd voor de Faculteitsraad. Nog afgezien van de vraag of deze mensen al dan niet op juiste wijze de studentenbelangen hebben behartigd, kan het natuurlijk nooit gezond zijn dat een student mag kiezen uit maar liefst 1 partij. (zie alle kranten van 1917 tot pak 'm beet 1990)

Nog voordat RINOCEROS goed en wel zijn standpunten kenbaar had gemaakt, barstte de kritiek al los. RINOCEROS zou "ideaaloot" zijn en "lekker simpel doen" hoog in het vaandel hebben staan. Wanneer met "lekker simpel doen" gevoel voor humor wordt bedoeld, kan RINOCEROS zich daarin vinden. En wanneer met "ideaaloot" wordt bedoeld dat RINOCEROS het Maastrichtse onderwijssysteem op een aantal punten veranderd en verbeterd wenst te zien, kan de partij zich ook daarin vinden, zij het dat het woord ideaaloot in dat

geval merkwaardige extra dimensie krijgt. Wellicht is het nuttig nog op te merken dat een van de schrijvers van bovenbedoelde kritieken - spuiend onder pseudoniem! - kandidaat is op de lijst van Rechtstreeks. Maar dit terzijde. Het programma van RINOCEROS, getiteld "Kwaliteit en Kleinschaligheid", is overal op de Nieuwenhof verkrijgbaar. Het zij mij daarom vergeven dat ik hier slechts een enkel punt uit het boekje aanstip. RINOCEROS is tegen een aanwezigheidsplicht, omdat deze in strijd is met de academische vrijheid. In eerste instantie zou aanwezigheidsplicht worden ingesteld voor de eerstejaars studenten. Onlangs is de F-raad hier toch weer op terug gekomen. De reden van deze, toch wel ingrijpende, herziening was de juridische onhaalbaarheid van de aanwezigheidsplicht. Was het niet deze juridische onhaalbaarheid die RINOCEROS van begin af aan in twijfel heeft getrokken? (de hete adem van het trappelend neushoortje wordt dus nu al door de F-raad in de nek gevoeld). Wij van RINOCEROS vonden de aanwezigheidsplicht van begin af aan al een stoplap om een van de gaten in ons "heilige" systeem te dichten. Voor wat betreft het dichten van die gaten c.q. het renoveren van het systeem mag ik de lezer nogmaals verwijzen naar het programma van RINOCEROS. **Lees het eens door!** Op een weloverwogen uitgebrachte stem,

Eugène Baak, Campagneleider RINOCEROS.

Rechtstreeks: v.l.n.r. Karla van Rooijen, Erna van Eerden, Herke Elbers, Ingelise Gerrand, Allert Kramer en Jean Dohmen. Niet op de foto: Martijn Barnas.

Kritisch verder: Rechtstreeks

De juridische studievereniging RECHTstreeks doet dit jaar voor de vijfde keer mee aan de verkiezingen voor de faculteitsraad. Wat doet RECHTstreeks? "RECHTstreeks (...) komt op voor studenten waar het onderwijszaken betreft, en organiseert daarnaast activiteiten die tot doel hebben studenten op een andere wijze met hun studie te confronteren." Zo stond het vijf jaar geleden in ons eerste verkiezingsprogramma, en zo is het nog steeds. RECHTstreeks is een maatschappij-kritische vereniging die naast excursies en reizen ook forums en interviews ('mondelijke toelichting') organiseert. Verder is een vijftigtal studenten in een van onze werkgroepen actief, waarin ze zich toeleggen op onbekende- en grensgebieden van het recht. Een van die werkgroepen is 'Facultaire politiek', waarin een tiental RECHTstreeks-leden zich verdiept in het reilen en zeilen van de faculteit. De werkgroep is de achterban voor de vier raadsleden van RECHTstreeks die het afgelopen jaar de studenten in de raad vertegenwoordigden. Samen met hen werden de standpunten van de RECHTstreeksfractie in de raad bepaald.

De RECHTstreeks fractie is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een factor van belang in het facultaire krachten spel. Tijdens de 'Tweede Onderwijsdiscussie' (een soort brede facultaire discussie waarin oplossingen werden gezocht voor de begrotings- en rendement-

sproblemen van de faculteit) hebben de RECHTstreeks leden in de raad een aantal niet onbelangrijke slagen voor de studenten binnengehaald. Meer daarover kun je lezen in de gele RECHTstreeks-verkiezingskrant. Daarin staat ook het verkiezingsprogramma voor 1990-1991. Centraal in het programma staan begrippen als 'onderwijskwaliteit', 'voorzieningen', 'milieu' en (vanzelfsprekend) 'probleemgestuurd onderwijs'. Het programma heeft de toepasselijke naam 'Kritisch verder' meegekregen. Laat je stem horen: stemmen op RECHTstreeks is één manier, lid worden van de werkgroep 'Facultaire politiek' van RECHTstreeks is een nog betere manier: dan klinkt je stem het hele jaar door.

De RECHTstreeks-kandidaten zijn: 1. Karla van Rooijen 2. Allert Kramer 3. Ingelise Gerrand 4. Martijn Barnas 5. Erna van der Eerden 6. Jean Dohmen en 7. Herke Elbers.

5. Faculteitsraad Economie

Eddie Pelle

Eddie Pelle

Ik denk dat Maastricht zich moet blijven onderscheiden van andere universiteiten door het onderwijssysteem. Als de praktijk niet klopt met de theorie van het Probleemgestuurd onderwijs, dan is die theorie nog niet fout: je kunt ook proberen de praktijk 'om te vormen' totdat die meer gaat lijken op het ideale onderwijs dat in de boekjes van Dienst Voorlichting beschreven staat. Want daar zijn we toch allemaal op af gekomen?

Een voorbeeld.

Het mooie van PGO was juist, dat studenten niet grote hoeveelheden feitenkennis uit hun hoofd moesten leren, om het tentamen te kunnen halen en het daarna weer te kunnen vergeten. Maar toch gaat nu de meeste aandacht uit naar de 'leer'-onderdelen van de studie: de praktika. Aan het einde van het jaar wordt de vgt ook gewoon geleerd. En zo kun je die inderdaad halen: Bij economie is de vgt

onderdehand weinig meer dan een soort van '6-bloks-toets'; er wordt vooral naar kennis uit de blokken gevraagd.

De meest logische oplossing lijkt mij dan: betere, meer inzicht-gerichte voortgangstoets-vragen maken. Maar anderen hebben een andere logica en inmiddels is (in het kader van de herpogrammering) besloten de vgt te vervangen door 4 'kennis-toetsen', en 2 'overall-toetsen', waarbij de laatste vooral gericht moeten zijn op het toetsen van inzicht. Volgens mij kun je in de nieuwe situatie het studeren voor inzicht in plaats van feitenkennis op twee manieren stimuleren:

1. De score op de overall-toets zwaar laten tellen t.o.v. die op de kennistoetsen;
2. De medewerkers nu alvast laten oefenen met het maken van goede inzicht-vragen (mocht dat binnen 2 jaar lukken, dan kan de vgt er ook alleen maar beter op worden).

Het stukje hierboven geeft een indruk van de manier waarop ik over onderwijs denk. Te vrezan is alleen, dat de meeste andere kandidaten het niet wezenlijk met me oneens zijn; de meningsverschillen aan de faculteit zijn niet zó groot. Na de verkiezingen is het vaak niet meer zo belangrijk welke lijsten, maar veel meer welke mensen er in de Raad zitten. Of de studenten goed vertegenwoordigd worden hangt vooral af van hun kwaliteiten, of jij goed vertegenwoordigd wordt hangt ervan af, of er iemand in de Raad zit die in staat is om jouw meningen, twijfels en gedachten goed naar voren te brengen.

Daarom denk ik dat het 'lijststelsel' op de economische faculteit weinig zinvol is, daarom ben ik 'onafhankelijk kandidaat'.

(Wie ik ben? 3e jaars AE-student, ik heb een jaar in de SRC gezeten en doe ook nog wat bij Ikonomix).

NSE Hen

S S

Ook date raad koer woor bela. Omc raad miss lang en er sledi

Herr. Pas gran jarer men ges lijke delij voor doel vaac

Toet Eén allan al de een gev stre stafli gen cere een zoze Dit te de J over voor

Intro Als i nu h gest het j de z dan train dige door

NSEM-kandidaten voor de faculteitsraad economie. Zittend v.l.n.r.: Suzanne Klabbers en Henk-Geert Meusen. Staand: Simone Beerkens, Willie Verberne en Ankie Martens.

Stem NSEM, stem lijst 2

Ook op de FdEW komt NSEM met een kandidatenlijst uit voor de verkiezingen voor de F-raad. Nu de faculteit op het punt staat haar koers aan te passen, is een goede vertegenwoordiging in dit faculteitsorgaan van groot belang. Omdat NSEM vertegenwoordigt is in de U-raad, de andere raden en universiteitscommissies, kan zij bij de besluitvorming over belangrijke zaken rekenen op een goed overleg en een goede samenwerking met andere raadsleden.

Herprogrammering

Pas geleden is de eerste fase van de Herprogrammering, de vernieuwing van alle studiejaren aan de economische faculteit, aangenomen door de F-raad. Er zullen overzichtscolleges komen, bredere taken etc. De noodzakelijkheid van een grondige herziening is overduidelijk. Maar bovenal wil de NSEM-fractie er voor waken dat mooie formuleringen van doelstellingen niet verwateren door hun eigen vaagheid.

Toetssysteem

Eén belangrijk onderdeel aan de faculteit is allang verwaterd: de voortgangstoets. Alleen al de verschillende lettertypes getuigen van een autonome bijdrage van vakgroepen: het gevolg is een onsamenhangend geheel. Een strenge beoordeling door een vaste groep stafleden vooraf van de voortgangstoetsvragen kan de hoeveelheid protesten doen reduceren. Het zou zelfs mogelijk moeten zijn dat een dergelijke groep er zorg voor draagt dat een toets weer inzicht gaat toetsen en niet zozeer feitenkennis.

Dit toezicht kan ook worden toegepast bij de in de Nota Herprogrammering voorgestelde overalltoets, de toekomstige vervanger van de voortgangstoets.

Introductie

Als introductie op ons onderwijssysteem geldt nu het doorlezen van het boekje "Probleemgestuurd leren". Velen weten aan het eind van het jaar echter al niet meer uit welke stappen de zevensprong bestaat. De NSEM-fractie is dan ook van mening dat een goede PGO-training erg belangrijk is. Een dergelijke grondige training zou ook gevolgd moeten worden door tutores en door degenen die taken opstel-

len; immers veel taken lenen zich ook niet meer voor een systematische aanpak.

Doctoraalblokken

NSEM is op dit moment de mogelijkheid aan het bekijken hoe doctoraalblokken geëvalueerd kunnen worden. Op dit moment gebeurt dat niet of nauwelijks, zodat zowel studenten als docenten slechter af zijn. Docenten omdat zij geen feedback krijgen over de kwaliteit van hun blok, studenten omdat de informatie in de studiegids heel summier is.

Door nu meer informatie te geven kunnen keuzes voor blokken beter overwogen gemaakt worden en kan ook voorkomen worden dat klakkeloos de in de studiegids aangegeven trajecten gevolgd worden. Dat laatste immers is volgens de NSEM-kandidaten in strijd met de integratiegedachte; een gedachte die ons als profileringskenmerk van de faculteit na aan het hart ligt.

Verder zijn wij van mening:

- * Dat 8.30 vroeg genoeg is
- * Dat de openingstijden van het studielandschap minstens gehandhaafd moeten blijven.
- * Dat door een NSEM-raadskrant uit te brengen, studenten beter betrokken kunnen worden bij beslissingen in de F-raad.

De NSEM-kandidaten zijn:

1. **Simone Beerkens** 1e jaars; ervaring in de onderwijscommissie van NSEM
2. **Henk-Geert Meussen** 2e jaars; ervaring in de studierichtingscommissie en redactielid IKO-NOMIX
3. **Willie Verberne** 2e jaars AE
4. **Suzanne Klabbers** 1e jaars
5. **Ankie Martens** 1e jaars

Doe iets met je stem, stem EFM !!!

Het is van groot belang dat jullie je stem uitbrengen, aangezien er minimum opkomstpercentage vereist is om het huidige aantal van vier studentenzetels te behouden.

Ook dit jaar bestaat er de mogelijkheid te stemmen op EFM, momenteel vertegenwoordigd met drie studentleden in de Faculteitsraad van de FdEW.

Waarom een EFM-lijst?

Door de contacten die de EFM-raadsleden onderhouden met de EFM-onderwijscommissies zijn zij in staat een optimale coördinatie, communicatie en samenwerking tussen student en student-raadsleden te bewerkstelligen. Door de communicatie met de onderwijscommissies zijn EFM-raadsleden in staat als en goed vertegenwoordiger van de student op te treden. Hierdoor is het mogelijk dat EFM zichzelf kan spiegelen aan datgene wat er onder jullie leeft. Daarnaast zijn onze raadsleden in staat de belangen van de studenten direct bij het wetenschappelijk personeel te behartigen, door de grote ervaring en de contacten die de vijf onderwijscommissies inmiddels hebben opgebouwd.

Onze raadsleden zijn bereid de problemen waarmee onderwijscommissies geconfronteerd worden op faculteitsraadvniveau aan te pakken. Te noemen zijn: het slecht functioneren van de examencommissie; het slecht functioneren van bureau onderwijs en de tekortschietende instroomprocedures bij doctoraalblokken.

Deze problemen zijn als volgt in het EFM-programma verwerkt. De kernpunten zijn als volgt:

- het handhaven van het PGO-systeem: het is nodig het PGO-systeem te handhaven om ons te kunnen blijven profileren als "zwaargewicht" uit Maastricht.
- Bewaking van het belang van de student in het herprogrammeringsproces: Bij alles beslissingen die in het kader van het herprogrammeringsproces genomen zullen gaan worden zal steeds de positie van de student nauwlettend in het oog gehouden moeten worden.

- Bewaking van de kwaliteit van het onderwijs: dit met het oog op het bezoek van de visitatiecommissie, een controleorgaan van het ministerie van onderwijs en wetenschappen dat volgend jaar onze faculteit onder de loep zal nemen. Het oordeel van deze commissie heeft een grote invloed op het imago van de universiteit en jullie beroepsperspectieven!

- Verbetering van het functioneren van de examencommissie: zoals binnen de onderwijscommissies verschillende malen is gebleken functioneert de examencommissie niet naar wens. Ons inziens dient snel veranderd te worden.

- Verbetering van de resultatenverwerking: volgens ons is het heel belangrijk dat studenten snel op de hoogte zijn van behaalde studieresultaten. Daarnaast is het een vereiste dat zij op deze snel en accuraat worden geregistreerd door de faculteit.

- Begeleiding: goede begeleiding is noodzakelijk voor de motivatie van studenten. Dit is van levensbelang voor het goed functioneren van het PGO-systeem. Dus niet te grote onderwijsgroepen, goed opgeleide tutores die bovendien PGO-minded zijn en een duidelijk studie begeleidend systeem.

Ter verdere informatie zullen we ons volledige programma door middel van een informatiefolder verspreiden over de economische faculteit.

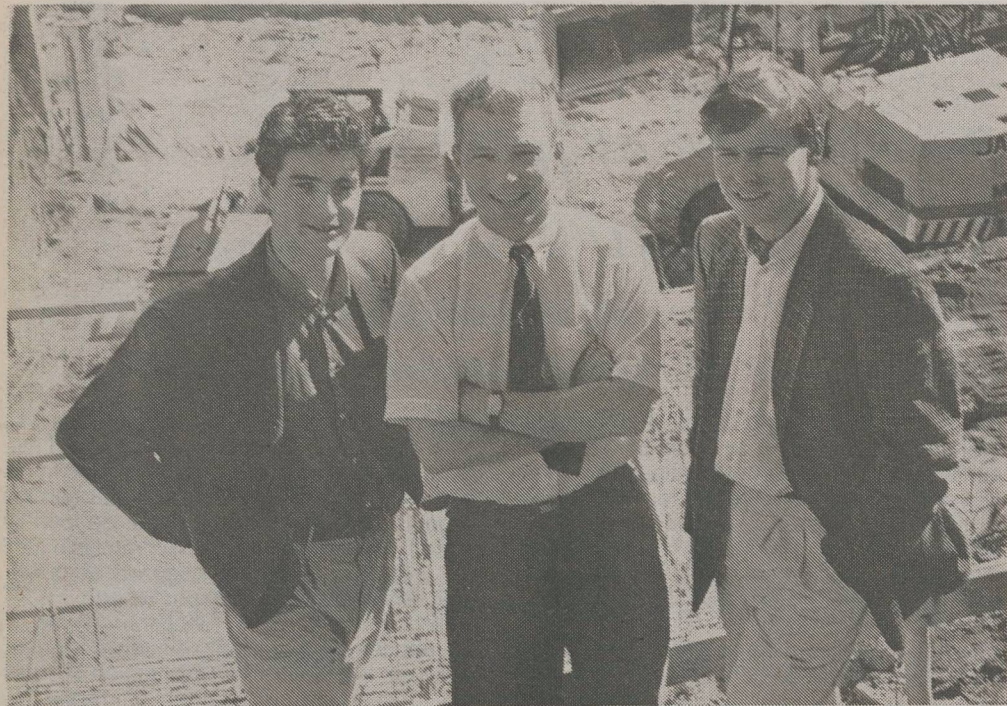
Het studentenbelang op de eerste rang, doe iets met je stem, stem EFM!!!

De kandidaten van de EFM-lijst (lijst 3):

1. **Maritha Werther**; 3e jaars IM;
2. **Mark Knapen**; 3e jaars BE;
3. **Marco Hulsewe**; 2e jaars IM;
4. **Olaf Sleijnen**; 2e jaars IM;
5. **Annemarie van der Gaag**; 3e jaars BE;
6. **Ronald Veld**; 2e jaars BE.

De EFM-kandidaten: voorste rij v.l.n.r.: Marco Hulsewé, Maritha Werther en Annemarie van der Gaag. Bovenste rij: Ronald Veld, Mark Knapen en Olaf Sleijnen

VDB: v.l.n.r. Marnix Muurmans, Geert-Jan Poorthuis en Rick Rudzik

Het Vrijzinnig Democratisch studentenverBond, het VDB, lijst 4

Het VDB is een initiatief van een aantal economiestudenten die ontevreden zijn over het deelnemen van EFM aan de F-raadsverkiezingen. De doelstelling van EFM is het behartigen van belangen van alle economiestudenten. Dit realiseert zij door het organiseren van activiteiten zoals excursies en lezingen. De onderwijscommissie van EFM heeft tot doel studenten die actief zijn in de facultaire politiek bij elkaar te brengen, de onderverenigingen kunnen hier specifieke problemen aandragen en b.v. enquêtes organiseren. EFM als een soort ANWB dus, maar dan voor economie-studenten. Het VDB vindt het meedoen van EFM aan deze verkiezingen net zo iets als deelname van de ANWB aan Tweede Kamerverkiezingen. Daarnaast heeft EFM haar eigen leden geen programma voorgelegd, terwijl zij wel suggereert de EFM-leden te vertegenwoordigen. EFM gaat ervan uit dat haar kandidaten precies aanvoelen wat er onder haar leden leeft. Marnix: "Dat is onzin. De studenten hebben over belangrijke zaken zoals de herprogrammering van het onderwijs zeer uiteenlopende meningen. Dus moeten kandidaten zich laten kiezen op basis van inhoudelijke standpunten, want alleen dan kunnen zij in de F-raad een vuist maken en de studenten die er net zo over denken, vertegenwoordigen." Rick: "Het is ook misleidend dat kandidaten van de ondervereniging 'ALFA' zich opwerpen als de vertegenwoordigers van de eerste- en tweedejaarsstudenten. Naast het feit dat zij dan slechts bezig zijn met het behartigen van deelbelangen, zijn deze kandidaten straks gewoon derdejaars IM en BE." Let wel, het VDB is niet tegen EFM, integendeel, zij vindt dat een professionele faculteitsvereniging van groot belang is voor de faculteit. Geert-Jan: "Ook naar buiten toe is EFM belangrijk, zij fungeert als een visitekaartje naar de overheid en het bedrijfsleven. Als zij straks gaat solliciteren bij een organisatie die via EFM of AIESEC een goede indruk hebben gekregen van de 'Maastrichtse econoom', is dat een groot voordeel." Het VDB heeft wel een politiek-inhoudelijke visie. Deze gaat uit van de gelijkheid van ieder individu en van gelijke ontplooiingskansen in vrijheid en verantwoordelijkheid, naar ieders eigen inzicht en overtuiging. Concreet wil het VDB zich inzetten voor de volgende punten: ACADEMISCHE VRIJHEID: Afschaffing aanwezigheidsplicht; vrije vakkenkeuze in doctoraal fase, zonder wacht-

lijsten. ONDERWIJS: invoering blokaanvullende colleges (dit tast PGO niet aan!); actievare inzet inhoudsdeskundigen; daadwerkelijk gebruik maken van blok- en tutor-evaluaties; doelgerichte integratie tussen vakgebieden (geen integratie als doel op zich); betere profilering. TENTAMENS: het verplicht laten halen van bloktosten; kwalitatief betere toetsen; duidelijke planning hertentamens (ook in de doctoraalfase). STUDIEKOSTEN: variabilisering van kosten secundair onderwijs (afschaffing f100,- maatregel). STUDIEVERENIGINGEN: professionalisering van de faculteitsvereniging en andere aan de faculteit verbonden organisaties; meer ruimte in het onderwijsprogramma voor extra-curriculaire activiteiten; geen deelname van EFM aan de facultaire politiek. Het VDB zou graag zien dat de hierboven genoemde punten niet blijven liggen tot de herprogrammering van het onderwijs aan de economische faculteit een feit is. Daar waar mogelijk moeten verbeteringen al eerder worden ingevoerd.

Marnix Muurmans, 4e-jaars BE
Geert-Jan Poorthuis, 3e-jaars IM,
Rick Rudzik, 1e-jaars
nu nog F-raadslid (EFM), instromer van Nijenrode, Regiovoorzitter van een beheerder computerruimte. actief in AIESEC. politieke jongerenorganisatie.

COLOFON

Deze verkiezingsbijlage van *Observant* is een coproductie van het Centraal Stembureau, de Audiovisuele Dienst en de redactie van *Observant*.

Algemene informatie: Gerard Hensen
Foto's (tenzij anders vermeld): Hans van Dijk
Eindredactie: Jacques Herraets

6. Faculteitsraad Algemene Wetenschappen

NSEM-kandidaten voor de faculteitsraad Algemene Wetenschappen: Saskia van der Lyke en Michiel van Dorp

NSEM

Beste studenten,
De Faculteit der Algemene Wetenschappen is een faculteit zonder eigen studenten. Desondanks is het van groot belang dat ook in zo'n faculteit studenten meedenken over het beleid. De studentenpopulatie die daartoe gerechtigd is bestaat uit die studenten die minimaal twee blokken verzorgd door de FdAW hebben gevolgd. Momenteel bestaat deze groep voornamelijk uit studenten Gezondheidswetenschappen met de afstudeerrichting TGW. Wij, de kandidaten, onderschrijven het NSEM-programma en willen enkele punten hieruit benadrukken.
De registratie van stemgerechtigde studenten is de laatste jaren slecht georganiseerd. Wij willen trachten ervoor te zorgen dat deze registratie de komende jaren beter verloopt.
Verder staan wij een emancipatoir beleid voor, de positie van de vrouw binnen de faculteit moet versterkt worden.

Er zijn plannen voor uitbouw van de faculteit. Indien dit gebeurt, pleiten wij voor een studentenvertegenwoordiging in het Faculteits Bestuur. Anticiperend op deze uitbouwplannen ijveren wij voor een duidelijke positie van de nieuwe studierichting ten opzichte van de bestaande.
Wij staan voor kwaliteit van onderwijs, onder andere vorm gegeven door het PGO-systeem en door multidisciplinairiteit binnen blokplanningsgroepen. Tot slot willen wij alle stemgerechtigde studenten oproepen te stemmen.
LAAT GEEN STUDENTENZETEL VERLORREN GAAN!

Saskia van der Lyke, tel: 618706

Michiel van Dorp, tel: 211787

Cursus Engelse taal

voor middelbaar gevorderden deze zomer in Londen. Verblijf bij gastgezinnen. Kosten vanaf 194 pond voor twee weken. Voor verdere informatie: telefoon 09-44-737-351355 of schrijf naar: Mrs. Stedman, 76 Commonfield Road, Banstead, Surrey SM7 2JZ. England.

Pro
Drs
ded
obs
patt
mot
H. 1
syn
van
Hier
ding
vert
Dez
har
sor
de
pati
nieu
wor
beh
tie)
diag
Het
bevi
ma
hart
zee
toor
de n
een
eers
ond
tiën
een
het
mog
succ
met

Uitr
De
voor
vind
de
de
ring
pen.
king
in d
de
van
Curr
afst
kript
werk
gese
de
ties
Mol,
nam
prijz

A
Eike
Wer
888:
Eike
uur.
Info:
10-0
over
BMC
10-0
Eur.
Our
10-0
Het
Stud
12.3
10-0
men
Ts5:
11-0
uur.
15-0
de
Deb
15-0
sch
Zwi4
887:
15-0
Univ
syst
blen
16-0

WAT IS SLIM?

Als student leer je leven met de wetenschap dat je eigenlijk altijd (te) weinig geld hebt. Terwijl er zoveel leuke dingen te koop en te doen zijn. Dat betekent dat je voortdurend keuzes moet maken, prioriteiten moet stellen. Wellicht overweeg je om een PC aan te schaffen zodat je een handige hulp bij je studie hebt en straks een voorsprong bij je eerste baan.

Als dat het geval is, raden we je aan de ongelooflijke aanbiedingen hiernaast eens goed te bestuderen. Want zoveel kracht, snelheid en geheugencapaciteit voor zo'n waanzinnig lage prijs kom je nooit meer tegen. Bovendien geeft Commodore ook nog eens 3 jaar garantie. Je begrijpt dat zo'n aktie slechts tijdelijk is. Tot 1 juli 1990 om precies te zijn. We denken dat het slim is om binnenkort eens bij ons binnen te stappen.

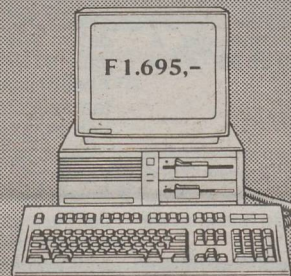
PL
S H O P

Tongersestraat 53,
Maastricht.
Tel. 043 - 888882/334 of
Informatiecentrum,
Tel. 043 - 888881/506.

SHOP
-Info-

Profiteer nu.

Commodore PC 10-III

8088-1, 10 MHz, 640 Kb,
CGA/Hercules monitor,
2x disktestation: 3.5"
en/of 5.25". Universitaire
prijs F 1.695,- incl. BTW*

Commodore PC 20-III

8088-1, 10 MHz, 640 Kb,
CGA/Hercules monitor,
1x disktestation 3.5" of
5.25". 1x vaste schijfeen-
heid 20 Mb. Universitaire
prijs F 2.195,- incl. BTW*

Commodore PC 30-III

80286-12 MHz, 1 Mb, 20
Mb vaste schijfeenheid,
EGA monitor. Universi-
taire prijs F 2.995,-
incl. BTW*

* Alle systemen worden geleverd met MS-DOS en GW-Basic.

- MSWorks 2.0NL
- Muis

F. 199,-
incl. BTW**

Commodore
3
jaar
garantie

** (adviesverkoopprijs F. 899,- incl. BTW)
Maximaal 1 exemplaar, alleen bij aankoop van een
Commodore PC.

HOMO FUMANS EXIT?

Filmsterren inhaleerden op het witte doek met een welbehagen, dat de zaal genietend overnam. Roken was succes en sex-appeal, roken was *modern* leven...

Het lijkt eeuwen geleden.

Want de Rokende Mens krijgt het de laatste tijd steeds benauwder. Elk pakje rept verplicht van longkanker en hartklachten. Het is onzeker of zo'n tekstje tot de verstokte consument echt doordringt, maar voor de gemiddelde roker zal het geen opsteker zijn.

In navolging van Amerika - wéér - begint de roker nu ook hier aan prestige in te boeten. Vooral wanneer hij of zij in lift, restaurant of vergadering anderen dwingt om passief mee te roken. "Wie rookt is niet gezien", afficheren de niet-rokers.

De andere kant laat zich niet onbetuigd.

"Roken moet mogen", adverteert de tabakslobby. Achterliggende gedachte: de persoonlijke vrijheid is een zo groot goed dat we bereid moeten zijn er een klein offer voor te brengen. De overtuigde roker, ondertussen, voelt zich langzaam maar zeker een gediscrimineerde minderheid - of een elite.

Ligt bij dit alles de waarheid in het midden? Of heeft iedereen recht op zijn eigen waarheid?

De discussie wordt gevoerd met veel vuur, ook in de kolommen - en zelfs in de burelen - van NRC Handelsblad. De krant brengt de feiten, ongekleurd, en biedt daarnaast een forum voor een open uitwisseling van meningen. Dit prikkelt de geest en kan helpen bij het vormen van een eigen, genuanceerde opinie.

Voor veel lezers functioneert NRC

Handelsblad dan ook als een pittige stimulans, die geen dag gemist kan worden. Hebt ook u behoefte aan geestelijke prikkeling en bent u niet bang voor een milde verslaving, dan moet u zeker een proefabonnement nemen. Dit geeft u vier weken de krant voor slechts f. 14,50. Als u op werkdagen voor kwart voor acht 's avonds kosteloos belt met 06-0555, dan hebt u binnen een paar dagen uw eerste dosis in huis.

VOOR WIE DE NUANCE ZOEKT.

BU
een br
met
de lan
weten
als ge
zal vo
langer
menten
de gen
te bre
Reakti
de sec
missie
Vk.25.
G
W
Wijzig
In de
structie
ROM: l
1 mei
ma 13
Inscri
AZM/E
Verko
De UB
de me
medev
materi
onder
vervan
kamer
verko
uur vri
gelijks
schap
Per ha
laten. I
legitim
Info: T.
Oproe
In op
Kruisv
winkel
komen
derzo
met al
een e
school
sen vo
specifi
en ger
sing va
zelf ve
moet d
o.a. th
ten. Sl
Info:
P.Thev
3e Jrs
Gedur
de 3e-j
spel"
verplich
gelope
ma 11-
17.00 u
een ful
De tra
wijk. I
poenst
Zonder
ding is
wordt a
aan de
broek "
Mw. M
A. Mey
Voortg
Vrijdag
voortg
schapp
Maastr
Tijd: 10
Gevrai
Beleid
Aanme
tel.887
Zomer
Voor s
zomer
Luik m
Kosten

een brede onderzoekoriëntatie in staat is goed samen te werken met de FdGW en AZM
 uitstekend op de hoogte is van de landelijke circuits op gebied van het wetenschappelijk onderzoek
 met kracht een voor de fakulteit als geheel herkenbaar onderzoekbeleid zal voeren
 in staat is de verschillende belangen in de onderscheiden compartimenten van het fakultair onderzoek op de gemeenschappelijke interfacultaire lijn te brengen.
 Reacties binnen 14 dagen zenden aan de secretaris van de Vertrouwenscommissie Drs. H. van de Voort, FB/FdG, Vk.25.

**Gezondheids-
wetenschappen**

Wijziging instructietijden CD-ROM
 In de Bibliotheek AZM/BMC wordt instructie gegeven in het gebruik van CD-ROM: Medline en Excerpta Medica. M.i.v. 1 mei wordt deze instructie gegeven op: **ma 13-17 uur; wo 9-12 uur.** Duur: 1 uur. inschrijven vooraf bij balie bibliotheek AZM/BMC (tel. 862298) noodzakelijk.

Verkoop medische literatuur
 De UB verkoopt op **22 mei a.s.** verouderde medische literatuur aan studenten en medewerkers voor 1 gulden per stuk. Het materiaal is niet meer relevant voor het onderwijs en/of is door nieuwe drukken vervangen. De verkoop vindt plaats in kamer 0126 Debyeplein 1. Van 9-14 uur verkoop op basis van intekening, na 14 uur vrije verkoop. Intekenen vooraf dagelijks tussen 9-17 uur in het studieland-schap Geneeskunde/Gezondheidswet. Per half uur worden 25 personen toegelaten. Max. 5 boeken p.p. Men moet zich legitimeren als student/medewerker RL. info: T. Meijers, 882205 of R. Tilly 887411.

Oproep stage-onderzoek
 in opdracht van de Leidschendamse Kruisvereniging zoekt de Wetenschaps-winkel een student(e) GVO die in het komende studiejaar een doctoraal-onderzoek in stageverband wil verrichten met als hoofdtaak het ontwikkelen van een evaluatie-instrument tbv de Rug-school. De Kruisvereniging biedt cursussen voor patiënten met lage, veelal niet specifieke rugklachten. Dmv voorlichting en gerichte training wil men de beheersing van het pijnprobleem bij de patiënt zelf vergroten. Binnen het onderzoek moet de student aandacht schenken aan o.a. therapietrouw en cognitieve aspecten. Standplaats: waarschijnlijk Sittard. info: F. Gerards, GVO, 887315; P. Thewissen, WeWi, 887120.

3e Jrs BELEID EN BEHEER
 Gedurende week 24 (11-15 juni) wordt de 3e-jaars B&B-training "het Beijerland-spel" georganiseerd. Deze training is verplicht voor hen die blok 3.1.1. hebben gelopen. Het simulatiespel vangt aan op ma 11-6, 09.00 u. en eindigt op vrij 15-6, 17.00 u. Daartussen vraagt het dagelijks een full-time aanwezigheid van 9 tot 5. De training wordt gehouden op Rand-wijk. Kort voordien is aan de balie Ka-poenstraat een handleiding beschikbaar. Zonder de informatie uit deze handlei-ding is het spel niet te spelen. Bovendien wordt aangenomen dat men voorafgaand aan de training het boek van Masten-broek "Onderhandelen" doorneemt. Info: Mw. M-L Schreurs, vakgroep O&O en/of A. Meyer, vakgr.Beleidswetenschap

Voortgangstoets GW 18 mei 1990
 Vrijdag 18 mei a.s. zal wederom de voortgangstoets Gezondheidsweten-schappen plaatsvinden in het MECC te Maastricht.
 Tijd: 10.00-13.00 u. en 14.00-17.00 u.

Gevraagd voor Planningsgroep 2.1.1.
 Beleid en Beleidsproces 2 studentleden. Aanmelding: Secr.Beleidswetenschap, tel.887454 of J. Maarse tel. 887455.

Zomercursussen
 Voor studenten GW is inschrijving voor zomercursussen Duits in Aken/Frans in Luik mogelijk. Data: 9 t/m 20 juli 1990; Kosten: f.350,—. Inschrijving: Buro Bui-

tenland RL (k.2.006A/O.G.); din & don 10.00-12.00 u., tel. 887513

**Rechts-
geleerdheid**

Studentlidmaatschappen
 De door de faculteitsraad ingestelde formatiecommissie nodigt de studenten van de FdR uit om zich kandidaat te stellen voor het lidmaatschap van div. bestuurlijke organen van de faculteit in het academi-sch jaar 1990/1991. Zie voor verdere info het meinr. van Carabas en de publi-catieborden

Deconfiture
 Woe. 16 mei 09.00 uur collegezaal N. geeft R. Niessen een college over adm. boetes

Huisvesting
 Kontaktpersonoverleg 16 mei 15.00 uur koll.zl. N. Begeleidingscollege door F. Stroink, Algemene Wet Bestuursrecht 16 mei, 14.00 uur Collegezaal

Rechtsgeschiedenis
 Woe. 16 mei 13.00 uur Mabi bioscoop, hoorcollege Rechtsgeschiedenis

Overheid dlt.
 Woe. 16 mei 19.00 uur Kol.zl. geeft A.W. Heringa een college Grondrechten en toetsingsrecht

Beroepenvoorlichting
 Thema-avond: werken bij de overheid op vrijdag 18 mei vanaf 19.30 uur Staten-zaal. Hoe is het om als Maastrichtse meester te solliciteren en te werken bij de overheid? Drie oud-studenten vertellen hun ervaringen op vrijdagavond 18 mei a.s. T.Grootjans (Gemeente Roermond), Octavie Braken (Provincie Limburg) en Christianne Mattijsen (Ministerie van WVC) geven uitleg en beantwoorden vragen. De avond wordt georganiseerd door Meesterlijk, de vereniging van oud-studenten van onze faculteit. Heb je interesse deze avond bij te wonen? Stop dan een briefje met je naam en studiejaar in de brievenbus van Meesterlijk.

**TRANS GO 25
SUPERGOEDKOPE
TREINTICKETS**

	(retourprijzen)
BERLIJN	159
ROME	368*
MOSKOU	260*
NICE	313*
PARIJS	107
BUDAPEST	343*

* vanaf Nederlandse grens

Voor jongeren t/m 25 jaar naar 900 bestemmingen in heel Europa, Turkije en Marokko, ook in combinatie met KLM-lifftarieven. Nieuw: onze "Aktieve- en Stedenvakantie"-brochure. Vraag bij het NS-station.

In het kader van het 200-jarig bestaan van de Stadsschouwburg in Maastricht is nu ook onze bonbon als beste geselecteerd

Friandises

Chocolatier

De vermaarde pralines van Maastricht

Wycker Brugstraat 55, Maastricht

Grand Hotel De L'Empereur.

Sfeervol vergaderen en stijlvol feesten in de gezelligste stad van Nederland.

- Zalen voor 20 tot 100 personen.
- Perfecte outillage.
- Direkt tegenover het centraal station gelegen.

Vergaderarrangementen op aanvraag. Gerenommeerd restaurant. Luxe kamers en appartementen. Sauna, fitness-room, binnenzwembad met een patio-terras. Privé parking.

GRAND HOTEL DE L'EMPEREUR
 Stationsstraat 2 Maastricht
 Telefax 043-216819
 Telefoon 043-213838
 telex 56416

Shakespeare zonder ballast

"Though this be madness, yet there is method in 't", stelt de raadsheer Polonius over Hamlet vast. Die Hamlet mag raaskallen als een idioot, maar er zit meer systeem in dan je denkt. Polonius is een behoedzaam man en bevroedt dat Hamlet de moord op zijn vader wil wreken, dat er bloed zal vloeien en dat Hamlet zijn bedoelingen verheelt door zich achter waanzin te verschuilen. Of is hij al te zeer aangeslagen door het blauwtje dat hij bij Polonius' dochter Ophelia heeft gelopen?

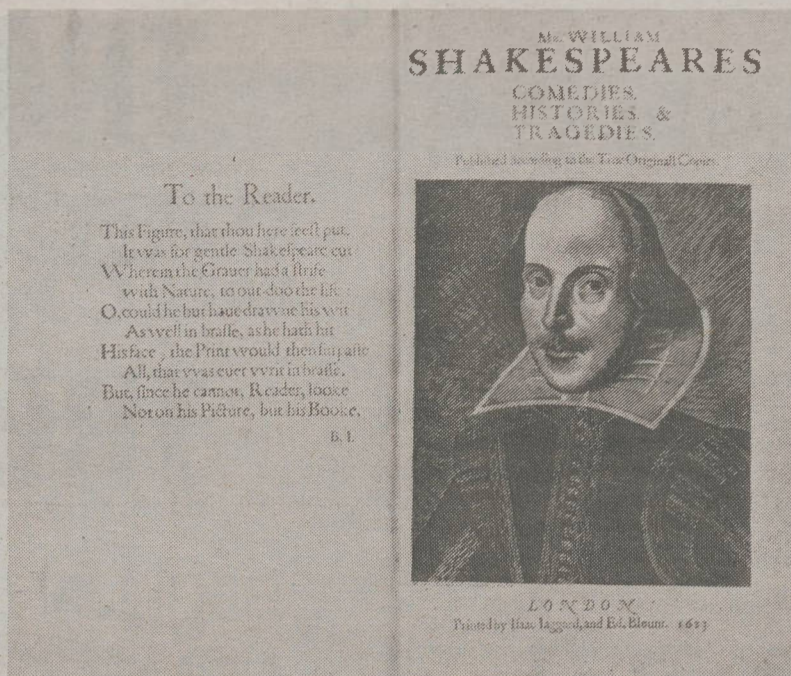
Is Hamlet werkelijk gek geworden? Ja en nee. Zijn waanzin is ten dele gespeeld, maar ook voor zover die echt is, zit er meer systeem in dan je denkt. Om dat te begrijpen is het nodig te beseffen dat theater in de renaissance *morele* kwesties aan de orde stelde, dat het ter lering diende. Shakespeare laat met Hamlets gekte en de rampzalige afloop van dit toneelstuk zien, hoe slecht de dingen aflopen als je je zo aan rouw overgeeft, dat elk handelen verlamd wordt.

De filosofische opvattingen, die in het Engeland van Koningin Elizabeth gemeengoed waren, geven daar een verhelderende verklaring voor. Zo leerde het gedachtegoed uit die tijd hoe de rede de passies dient te beteugelen, hoe onmatigheid en overdadigheid ontstaan en bestreden dienen te worden en hoe belangrijk de traditioneel-filosofische zelfkennis, het *nosce teipsum* was. De tragische afloop van Hamlet schuilt niet in het Noodlot, maar wordt veroorzaakt door onjuist handelen. Dat wordt gemonstreerd door verschillende personen

op verschillende manieren op één passie, nl. *grief*, te laten reageren.

Voor de Hamlet die wij sinds lang op het podium zien, is die morele dimensie echter veel minder prominent: Hamlet is voor alles een romantische held. Vandaag de dag lezen wij Shakespeare, maar ook andere schijvers uit renaissance, barok en classicisme, bijna onvermijdelijk met een romantische bril. Sedert het begin van de vorige eeuw worden Hamlet, Don Quichotte en Don Juan dan ook heel andere personages. De romantiek maakte ze groot, dat moet gezegd, maar er verdween ook het een en ander.

De kosmische en morele orde waarin ze verschenen, begint op te lossen en er komt allengs meer belangstelling voor het zieleleven van de individuele hoofdpersoon. Ook de produkten van de fantasie, het wonderbaarlijke en het krankzinnige en de grote gevoelens van wanhopige liefde en peilloze eenzaamheid gaan hoogtij vieren. De waanzinnige Don Quichotte, ridder van de droevige figuur, vecht tegen windmolens, Don Juan wordt de meest meedogenloze minnaar

Ben Jonson schreef het voorwoord (linkerpagina) bij de First Folio uit 1623

aller tijden, de desolate Hamlet slaakt steeds hoorbaarder zijn zuchten en de sprookjessfeer van de *Midsummer Night's Dream* verspreidt een zoet parfum, terwijl de oorspronkelijke samenhang en psychologische motiveringen op de achtergrond blijven en soms zelfs geheel achter de coulissen verdwijnen. Zo zijn Shakespeares helden flink met hun tijd meegegaan en steeds meer uit hun renaissance-context gelicht. Soms bezwijken ze bijna onder de ballast van interpretatie. In het begin van deze eeuw belandde een aantal van hen zelfs op de divan van de psycho-analyse om er een tijdje later weer als politiek activist te worden afgejaagd. Want toen diende theater boven alles geëngageerd te zijn en ging Shakespeare plotseling alleen nog maar over *macht*.

Er is niets tegen eigentijdse interpretaties van klassieke werken, maar de geslaagde pogingen van de laatste decennia om de zogenaamde oude muziek authentiek uit te voeren laten zien hoezeer het de moeite waard is weer wat meer aandacht aan het origineel in zijn historische context te besteden. Dat zo'n houding op haar beurt weer net zo goed typisch van onze tijd is, doet aan de resultaten weinig af. Het wereldbeeld uit de dagen van Shakespeare bestond uit een baaierd van theorieën en opvattingen van uiteenlopende schrijvers en filosofen als Plato, Aristoteles, Cicero, Seneca, Plutarchus, Augustinus, Boëthius, Thomas van Aquino en Montaigne. Men kende dat gedachtegoed meestal uit de derde of vierde hand, uit bloemlezingen en omvangrijke compendia vol aanhalingen en aforismen. Metafysische theorieën, praktische wenken, theologische spitsvondigheden, astrologie, mystiek-magische geschriften uit de hermetische traditie, geschiedschrijving uit oude kronieken, fabels en reisbeschrijvingen vormden een veelheid aan bronnen.

Niettemin vertoont deze diversiteit en het daaruit sprekende eclecticisme, temidden van ook nog eens een aantal revolutionaire politieke en religieuze veranderingen, een verrassende coherentie. De tallozen die zich heden ten dage in allerlei vormen van holisme vermeien uit een verlangen alles met alles te laten samenhangen, kunnen wat dat betreft aan Shakespeares tijd hun hart ophalen.

Men vatte de kosmos toen op als één geheel, waarbij de macrokosmos (de wereld, de planeten, bergen, zeeën etc.) en de microkosmos (de mens bij voorbeeld) verschillende kanten waren van één geordende, allesomvattende *chain of being*. De kosmos was opgebouwd uit vier oerelementen, aarde, water, vuur en lucht, een opvatting die van de Grieken (Empedocles) stamt. Die elementen komen steeds in een bepaalde mengver-

houding voor en houden verband met andere structurerende principes. Zo stroomden in het menselijk lichaam vier vloeistoffen (*humores*) die weer vier mestypen bepaalden; de sanguinici, melancholici, flegmatici en choleric. Op grond van zulke indelingen trok de toeschouwer bij een toneelstuk aan de hand van opmerkingen over eet- en drinkgewoontes, slaap, gewicht, humeurigheid of geheugen conclusies over het verder te verwachten gedrag.

De ordening van ruimte en tijd was verdoorgevoerd: vier jaargetijden, vier oerelementen, vier windstreken, getalsymboliek, de dierenriem en hiërarchische principes als de indeling in engel, mens, dier en plant. Die orde was tegelijkertijd een *morele* orde: een mens zonder zelfbeheersing die de rede veronachtzaamt, vervalt als snel tot een dier. Zie maar hoe Othello zijn jaloezie niet meer de baas is en zijn vrouw vermoordt en hoe King Lear er niet in slaagt zijn eigen gramschap te relativeren en te beheersen om ten slotte in dierlijke razernij te vervallen.

Wanneer hij aan het slot op de rotsen staat te razen en te tieren, is de dan woedende storm overigens niet louter een coincidentie of een gehaaide regieaanwijzing voor optimaal effect. Het is tevens een pedant van de versterking van de (morele) orde in de microkosmos, die ook de makrokosmos in beroering brengt. We mogen Hamlet opvatten als een rebel en een vrijheidsstrijder, we kunnen hem presenteren als de absurde mens *par excellence* van het existentialisme, we kunnen zijn moederbinding bestuderen of een twijfelzuchtige postmodernist van hem maken. Maar het loont ook de moeite om eens te kijken welke rol het scepticisme van Montaigne in zijn monologen speelt of te letten op die opvallende overeenkomst tussen de zonen Laertes, Fortinbras en Hamlet, die alle drie een vader verliezen en daar zo anders op reageren. Er zit meer systeem in dan je denkt.

Maarten Doorman

Alles is Drama

De laatste toneelproductie van dit seizoen van studententoneelvereniging Alles is Drama heet 'Ziekte der jeugd' van Bruckner. Korte inhoud: Wenen 1923. Freud schrijft zijn 'Traumdeutung', Waldheim loopt nog in korte broek. Zes studenten en een dienstmeisje proberen hun draai te vinden. Spelers: Atefrans de Bruin, Niels van Doessum, Lisette Jaspers, John Naborn, Birgit Raadschelders, Jolande Savelkoults en Ingrid Spijkerman. De regie is in handen van Odette de Theije. De voorstellingen vinden plaats in het Löss Theater op 17, 18 en 19 mei om 20.30 uur. Reserveren is wenselijk: 043-253933. Na de voorstelling speelt de band 'one-shot wonder' in de foyer van het Löss Theater.

Theater

Voices Festival, optredens van A Compagnia en Le Mystère des Voix Bulgares, MECC, 11 mei: 20.15 uur.
Equus, Studententoneelver. Alles is Drama, Löss Theater, 11 + 12 mei: 20.30 uur.
Flexatone & Nightblooms, popgroepen, Podium Slik, 11 mei: 22.00 uur.
Gemekker in het Mac, Operettevereniging Maos en Neker, Stadschouwburg, 12 mei: 20.00 uur.
Tergend langzaam wakker worden, Theaterunie & Theater Persona, Zaal toneelacademie, 14 mei: 20.30 uur.
De linkerhand van Meyerhold, Toneelschuur Producties, Zaal Toneelacademie, 15 mei: 20.30 uur.
Ziekte der Jeugd, Studententoneelver. Alles is Drama, Löss Theater, 17 mei: 20.30 uur.

Muziek

Limburgs Symphonie Orkest, o.l.v. David Robertson, Beethovencyclus, Staargebouw, 12 mei: 20.00 uur, Stadschouwburg Heerlen, 11 mei: 20.00 uur.
Ensemble '85, concert rond componist Alfred Schnittke, Intropodium, 13 mei: 15.30 uur.

Exposities

Peter Simons de Thouars, schilderijen en tekeningen, Schuwirth & van Noorden, Rechtstraat 64, Maastricht, 28 april t/m 3 juni. Openingstijden: do t/m za van 14-18 uur.
Richard Schwartzberg, grafiek en schilderijen, **To Crijns-Beckers**, keramische beelden, Galerie Artisant, Grote Gracht 43, Maastricht, 5 mei t/m 9 juni 1990. Openingstijden: di t/m za 13.30-17.30 uur.
Jos Caelen, Galerie De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10 Cadier en Keer, 4 mei t/m 9 juni. Openingstijden: vr t/m zo van 13-18 uur.
Anthonie van Lieshout, kleuretsen, Galerie La Dependance, O.L. Vruwplein 24, Maastricht. Openingstijden: vr t/m zo 13-18 uur.
Berdt Mullenders, Arjen van Prooljen, schilderijen, Galerie Signe, Akerstraat 82a Heerlen, 13 mei t/m 10 juni. Openingstijden: wo t/m zo, 14-17 uur.
Fons Lemmens, schilderijen, Galerie Signe, Ottostrasse 88/90, Aken, 6 mei t/m 2 juni. Open: do 18-21 uur. Vr t/m zo 14-17 uur.
Paul Bartels, 32 zeefdrukken, Kasteel Bethlehem, Jeruzalemweg 1 Maastricht, 25 maart t/m 23 mei. Openingstijden: ma t/m vr 9-17 uur.
Erik Toebosch, schilderijen en zeefdrukken, Gemeentemuseum Roer-

mond, 24 maart t/m 27 mei. Openingstijden: di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.
Felix Wjlns, schilderijen, Galerie Fah, Brusselsestraat 80 Maastricht, 11 mei t/m 17 juni. Openingstijden: do 16-20 uur, vr-zo 13-17 uur.
Felix Stephan Hubert, fotoprojecties, **Hans van Meeuwen**, beeldhouwwerk, Galerie Wanda Reiff, Rechtstraat 42 Maastricht, 12 mei t/m 30 juni. Openingstijden: di t/m za 13-18 uur.
Helmut Ziegner, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, Maastricht, 11 mei t/m 3 juni. Openingstijden: do t/m zo 13-17.30 uur.
Rik Ritchey, werken op papier, Ipomal Galerij v.o.f., Kerkberg 2, Landgraaf, 29 april t/m 27 mei. Openingstijden: do t/m zo van 13-17 uur.
Peter van den Hurk, Cor Knops, olieverschilderijen, Kunstcentrum Simeira, Bogaardenstraat 40B, Maastricht, 11 mei t/m 16 juni. Openingstijden: di t/m za 13.30-18 uur.
Tielsia Eggen e.a., Galerie de Sauvieur, Dorpstraat 19-21, Ulestraten, 12 mei t/m 18 juni. Openingstijden: do t/m zo 14-17 uur.
Giulianan Archesa, olienverven, Galerie Felix, Wycker Brugstraat 16, Maastricht, 5 mei t/m 28 mei. Openingstijden: ma t/m za op winkeltijden.

Sam Parabrlsingh e.a., kleuretsen, Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5, Schimmert, 12 mei t/m 18 juni. Openingstijden: 14-17 uur.
Leo Vroegindewij, foto's, Galerie In Situ, Aylvalaan 10, Maastricht, 28 april t/m 26 mei. Openingstijden: wo t/m za 14-18 uur.
Eindexamenkandidaten grafische-publiciteits-illustratieve vormgeving, Gouvernement, 16 t/m 23 mei. Openingstijden: werkdagen 9-17 uur.
Theo Wittering, schilderijen, **Rob van de Werdt**, werken, P.A.K., Vrijthof 29 (1e etage), 12 t/m 10 juni. Openingstijden: wo t/m vr 13-18 uur.

Film

Speelweek 11 t/m 17 mei
 Filmhuis Lumière, Bogaardenstraat 40b
Vincent, 20.00 uur
Blecht, 21.00 uur, 16 mei: **Pantserkruiser Potemkin**
 Mabi, Kleine Gracht 24a
Look who's talking, vr t/m zo om 14.30, 18.30 en 21.00 uur. Ma, di, do om 21.00 uur. Wo om 14.30 + 21.00 uur.
Young Einstein, vr t/m zo 14.30 + 18.30 uur.
Born on the fourth of July, dag. om 21.15 uur.
She Devil, vr t/m zo 14.30, 18.45 en 21.30 uur. Ma, di, do om 21.30. Wo om 14.30 + 21.00 uur.
 Cinema Palace, Wyckerbrugstr. 1
Turner and Hooch, dag. om 19.00 en 21.30 uur. Za, zo, wo om 15.00 uur.
Tango & Cash, dag. om 21.30 uur.
Koko Flanel, dag. 19.00 uur. Za, zo, wo om 15.00 uur.
War of the roses, dag. 18.30 uur.
Dead Poets Society, dag. 21.15 uur.

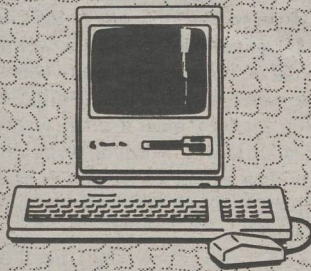
ECONOMIE GENEESKUNDE GEZONDHEIDS- WETENSCHAPPEN RECHTEN...

DE BOEKEN BIJ BERGMANS

**BOEKHANDEL
Bergmans**

NIEUWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210825

ONTDEK JE MACJE

Macintosh Plus Harddisk 3695,-

Een Macintosh Plus ED met Micronet 20Mb harddisk voor een zeer bijzondere prijs, speciaal voor het hoger beroeps en academisch onderwijs. Bel voor meer informatie.

**BYZANTIUM
COMPUTERS**
02503-73707

pro civibus
verzekert academici
**gezond als
een vis?**

zorg dat u niet in de
netten verstrikt raakt.
bijvoorbeeld met onze
pro'polis ziektekosten
verzekering.

Amsterdam 020-5 708 208
Stadhouderskade 140
Groningen 050-18 41 14
Spilsluizen NZ 11

**ACADEMISCHE
BOEKHANDEL
MAASTRICHT**

Voor al uw
studieboeken

Bouillonstraat 12
6211 LH Maastricht
tel. 043-887015
fax. 043-257312

Autorijschool Dorssers

doet het met garantie

Jawel, indien u de eerste keer niet slaagt voor het rijexamen, betaalt u de tweede keer niets. Door het houden van proefexamens wordt u optimaal voorbereid op uw examen. U betaalt slechts fl.35,- per rijles in VW Golf. Tevens het adres voor uw privé-theorieopleiding. Bel voor informatie 043- 616153.

GRIEKSE EETHUIS

nelos

DE BETERE GRIEKSE
SPECIALITEITEN

Menu's vanaf:
f 9,50 tot f 24,50

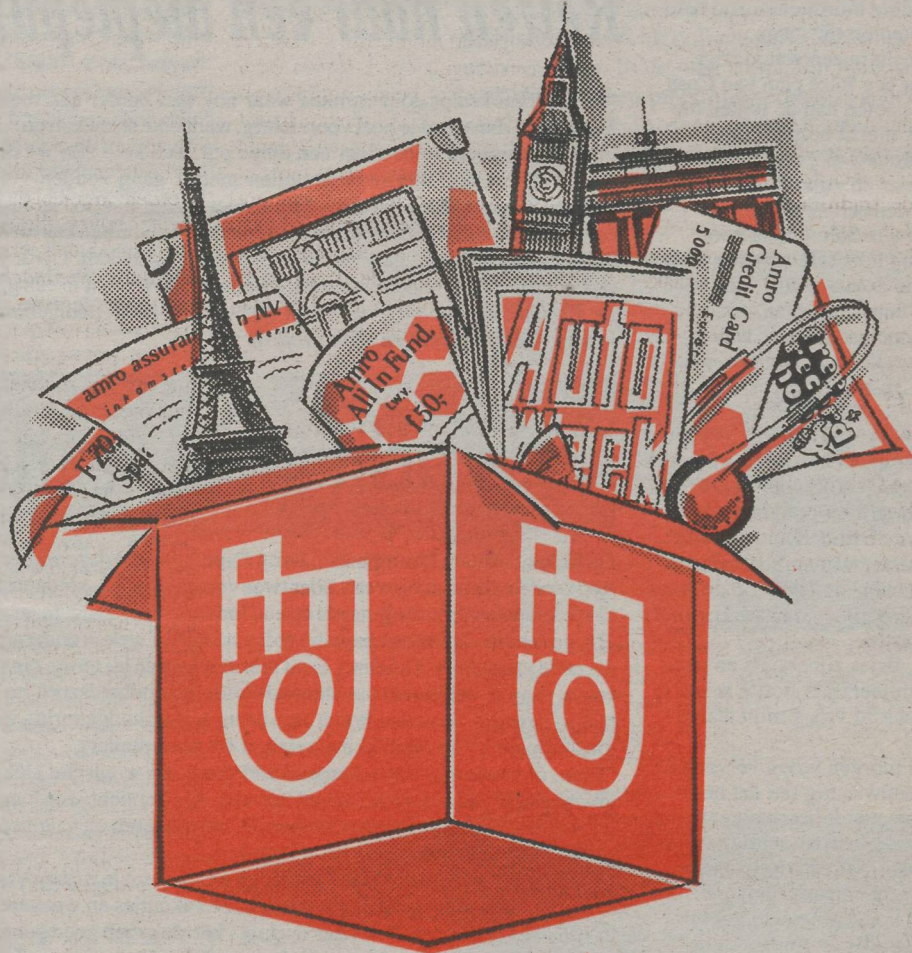
Gefrituurde visjes

Gegrilde makreel en forel

Geopend 17-22 uur
Dinsdags gesloten

Alex. Battalaan 61
Maastricht. Tel. 043-215358

Wij pakken deze maand even flink uit.

Gratis CD/platenbon bij Studentenrekening.

Als je in mei een Amro Studentenrekening opent en je basisbeurs hierop laat binnenkomen, ontvang je gratis een CD/platenbon t.w.v. f 20,-, te besteden bij de Free Record Shop.

Ga voor meer informatie naar het Amro kantoor. Daar kunnen ze je ook alles vertellen over de overige voordelen van de Amro Studentenrekening, de Amro Studenten Card en de andere aanbiedingen tijdens deze actie.

Amro Bank

Congres

Ieder die wel eens naar een conferentie is geweest herkent de volgende ervaring: ik was laatst in België om te spreken voor 2000 Vlaamse vroedvrouwen. De organisatie had mij ondergebracht in 'Hotel Royal Astoria' (toen ik dat hoorde dacht ik nog 'alleen, waarom eigenlijk niet gelijk Hotel Super-Astoria Waldorf GTL-de-Luxe turbo-injectie 16 valve quattro?'). Zoals dat bij sommige conferenties gaat -en het ligt niet alleen aan de Belgen, want ik maakte soortgelijks mee in Madrid en Toronto- was het een rommelzootje.

Om te beginnen dat turbo-hotel met die luxe naam: dat bleek verdorie midden in de hoerenbuurt te liggen! Nu heb ik op zich weinig met hoeren, maar de clientele ligt me wél wat zwaarder op de maag. Ik had dan ook nog geen stap buiten de deur gezet, op zoek naar een aardig restaurant, of er viel me een dronkelap om de hals. Amaai! In een reflex tikten ook de dames op hun rood-en-paars-beschreven winkelpuilen wanneer ik passeerde. Als ik gebaarde weinig interesse te hebben gingen ze eenvoudigweg voort borst & jarretel te strelen. Leuk beroep, maar van die zelftoegebrachte intimiteiten zou ik al na drie minuten op tilt staan...

Ik kwam terecht in een wat viezige pizzeria waar een fikse clan van Cosa Nostra net besloten had de luiken toe te werpen. Ik mocht er nog in; de mafia is tenslotte wel gevoelig voor hoogblond haar en voluptueuze welvingen. Men schotelde mij een vette Pizza a la Salmonella voor. Eenmaal terug in hotel verzeilde ik in de bar. Ik was de enige gast, dus de nachtportier (annex barman, annex stofzuiger, annex uitsmijter, annex toiletjuffrouw) had een uitgelezen kans nu eens zijn frustraties bot te vieren op een argeloze voorbijgangster.

Een vette Vlaamse monoloog ontspon zich; over hoe Oostendse piraten onze nationale held M. de Ruyter gekelderd hadden na zijn triomftocht naar Chatham; hoe de Rode Duivels zich aan het herstellen waren; hoe twintig pilsjes per nacht een portier op de been houden; hoe Filipijnse meisjes genaaid dienen te worden.

Na ettelijke pilsjes zijnerzijds en twee kopjes thee mijnerzijds stortte ik mij te bedde. Ik moest al vroeg mijn lezing houden!

De volgende morgen vroeg vervoegde ik mij wat zenuwachtig (en dat hoort ook zo; anders wordt het nooit een mooie lezing) in het reusachtige congrespaleis. De vroedvrouwen waren nog bezig de zaak op te bouwen. Dat komt wel vaker voor, en ik moet zeggen dat uit improvisatie vaak de fraaiste zaken groeien. Zoniet in België.

Nog tijdens de inleiding door de voorzitter was men aan het prutsen met het dia-apparaat. Ik zag mijn dia's op hun kop en onscherp op het scherm verschijnen. Ik vreesde het ergste. Welnu, die vrees werd bewaarheid. Ik moest naar een oud dametje op de derde rij 'Volgende dia' schreeuwen, wat erg hinderlijk is voor de voortgang van het betoog. Wat ergerlijker was, was het feit dat tijdens m'n voordracht de dia's eensklaps op mijn voorhoofd werden geprojecteerd. Ik sjarde wat aan het spreekgestoelte om mij uit de weg te begeven (hilariteit!) maar het mocht niet baten: met keilbouts aan het toneel bevestigd. Half weggedoken achter het catheder deed ik dus mijn verhaal (giechelen!).

Na het stormachtig applaus begaf ik mij met een barstende koppijn huiswaarts.

Eva

(foto Belgian Dutch Philippines Caving Expedition)

Reizen naar een dieptepunt

"Je loopt en kruipt door ruimtes waar nog niet eerder een mens was," zegt Hans Severens, "dan word je heel voorzichtig, want elke steen kan op scherp liggen en elke onregelmatigheid in de vloer een diepe put. Een keer zijn we ook omgedraaid; we wisten dat er nog minstens tientallen meters gang zouden volgen, maar aan het plafond hingen grote plateaus waarvan niet te zien was hoe ze vastzaten. Zo instabiel dat een diepe zucht genoeg leek om verpletterd te worden. Dan denk je; het is allemaal wel prachtig, maar ik ga wel een andere gang opzoeken. Op de Filipijnen was dat ook geen enkel probleem, want we kwamen daar terecht in een gigantische gatenkas. Hooguit vijftien procent van de grotten die in ons doelgebied lagen, hebben we in kaart kunnen brengen. Toen was de tijd om."

bericht uit Maastricht

De Belgian-Dutch Philippines Caving Expedition die deze winter werd ondernomen, telde zes Nederlanders, waaronder twee voormalige RL-studenten. Gerard Verhaegh (27, basisarts) ligt nu nog steeds op een Indonesisch strand, maar voor Hans Severens (26, gezondheidswetenschapper) volstond na vijf weken ondergronds een zes weken durende vakantie in Thailand. Eind februari keerde hij terug, om per 1 maart met zijn eerste baan te beginnen: assistent adviseur gezondheidszorg bij een grote verzekeraar in Arnhem. Severens houdt zich bezig met de budgettering van gezondheidszorginstellingen. Van ontdekkingsreiziger tot cententeller?

"Ehm, de overgang was inderdaad wel groot. De tropische klok, dat wil zeggen de afwezigheid van een klok, beviel me wel. Als het licht wordt opstaan, eten en weg en 's avonds eten, de kaarten bijwerken, ouwehoeren en naar bed. Dat is geen slecht leven. Op een kantoor gaat het iets anders."

In september 1988 werd Hans gevraagd om deel uit te maken van de expeditie. Zijn ervaring - acht jaar speleologie met talloze vakanties en weekenden in de grotten en in 1987 een grote expeditie naar Turkije - kon de groep goed gebruiken. Het initiatief kwam uit België. Marc Mentens, de expeditieleider, getrouwd met een Filipijnse, liep een jaar met het idee rond, verzamelde vervolgens de nodige geologische en hydrologische gegevens en concludeerde dat er op de Filipijnen zeker gebieden waren met een uitstekende kans op (veel) grotten. De voorwaarde daarvoor is kalksteen aan de oppervlakte, voldoende begroeiing en voldoende regen. Dan zakt de regen door de humuslaag en lost - verzuurd door de vegetatie - de kalksteen op. Minuscule spleetjes kunnen het gevolg zijn, of tientallen meters brede en hoge zalen, verbonden door gangenstelsels. Het ligt er maar aan hoelang je wacht.

15 november 1989 arriveerden de eerste vijf Belgisch-Nederlandse expeditieleden met honderden kilo's speleomateriaal op het vliegveld van Manilla. Vier namen meteen een binnenlandse vlucht naar Negros, één van de geselecteerde gebieden; Hans Severens bleef achter om het materiaal door de douane te loodsen.

"Eerste tegenvaller: dat duurde een week. Door combinatie van geruchten over coup pogingen en kisten vol staal uit Nederland, waren de autoriteiten ervan overtuigd dat er sprake was van militair materieel. Ook de Nederlandse ambassade dacht in eerste instantie dat wij revolutionairen waren. Maar op de 22ste kon ik uiteindelijk met het materiaal naar Negros."

"Daar moesten we wachten op de tweede groep, die 2 december zou arriveren. We huurden een huisje, met de eerste levensbehoeften: een zolder groot genoeg om met z'n dertien op te slapen, tafels om de kaarten te tekenen en stroom voor de draagbare computer."

Tot ieders verrassing waren twee meisjes bij de huur inbegrepen: "Die wisten onze kleren en kookten voor ons. Echt waar. Elke dag hetzelfde, maar dat terzijde. Rijst, gebakken vis in tomatensaus, loempiaatjes en varkensvlees in blokjes, elke dag. Maar het was goed eten hoor." Hans viel acht kilo af, dat schijnt erbij te horen in de

tropen. "En een keer heeft iemand zijn speleokleren door die meisjes laten schoonmaken, maar toen heeft 'ie enorm op z'n donder gehad van iedereen... want je speleospullen maak je zelf schoon, dat is de gewoonte. Verder is er geen misbruik gemaakt van de meisjes."

Op 2 december was er geen tweede groep. Op de avond van hun aankomst in Manilla braken de gevechten uit tussen leger en opstandelingen. Het vliegveld werd gesloten en de acht speleologen konden zeven dagen geen kant op. Hans: "Wij, op Negros, wisten totaal niet wat er aan de hand was, communicatie was niet mogelijk met Manilla."

Op 10 december 1989 kon de expeditie uiteindelijk van start gaan. De contacten die men inmiddels met de plaatselijke bevolking had gelegd, bleken van onschatbare waarde. "Je kunt anders rustig een half jaar rondlopen zonder ook maar één ingang te vinden. Maar de mensen in de dorpen kennen die plaatsen natuurlijk en brachten ons daar naartoe. Niet zondermeer trouwens, want er is telkens toch wel een gezond wantrouwen tegen een groep blanken die niets liever wil dan onder de grond kruipen, zonder bijvoorbeeld op zoek te zijn naar goud. Daarnaast hadden we ook weinig aan die mensen te bieden: één keer ontdekten we dat ze in een bergdorp tweehonderd dode geiten in een schacht hadden gegooid. Die waren aan een besmettelijke ziekte gestorven. Toen konden we wel het advies geven dat nooit meer te doen, want als er een ondergronds stroompje loopt, en dat loopt er altijd wel, wordt de watervoorziening van de dorpen in het dal getroffen. Eer je daar achter komt, zijn er al doden gevallen. Maar dit soort gevallen waarin speleologie wat meer oplevert dan sportieve of wetenschappelijke prestaties, komen niet vaak voor."

Negros, één van de 7100 Filipijnse eilanden (2000 zijn er bewoond), heeft de een oppervlakte van tweederde van Nederland. De literatuurstudie resulteerde in een viertal gebieden met zeer veel grottenpotentie. Eén ervan is nu min of meer volledig in kaart gebracht. Het grote succes van de Belgian Dutch Philippines Caving Expedition is het Odolman Cave System, genoemd naar het dorpje bij de ingang. De totale gemeten lengte aan gangen in het complex is 8900 meter, het langste stelsel van de Filipijnen.

Diep gaan de grotten niet op de Filipijnen. In de Franse Alpen of de Oeral zijn dieptes tot 1500 meter gemeten, maar de grotten op de Filipijnen zijn met maximaal 130 meter diepe putten meer vergelijkbaar met die in de Ardennen. Severens over het type grotten: "De enorme breedte van gangen en zalen is kenmerkend voor grotten in de tropen. Dat komt door de ondergrondse waterstromen. Het is absoluut onmogelijk in de regentijd te grotten, het water is dan overal. In zalen van twintig meter hoog hebben we de kokosnoten in het plafond geklemd zien zitten."

Nog ongelukken gehad? "Nou, toch een aantal serieuze dodelijke pogingen. Mijn eerste leven gered, onder andere: we zwemmen een ondergronds meer over, ongeveer dertig meter, en de jongen na mij begint te spartelen. Ik ben net op de kant en denk eerst nog dat het een grap is. Ja, zulke grappen worden wel gemaakt, niet best hè. Maar als 'ie voor de tweede keer onder water verdwijnt, zie ik die paniekblik. Toen hebben we 'm op de kant gesjord. Hij was heel zwaar beladen."

"Een andere keer ontdekt een jongen, nadat hij uit een vijftientig meter diepe put is geklommen, dat het gebruikte koord voor de helft is doorgescheurd. De plastic koordbeschermer was verschoven en kalksteen is erg scherp. Dat soort bijna-ongelukken zet je wel aan het denken. Als er echt iets gebeurt, is het natuurlijk afgelopen met zo'n onderneming."

De andere drie doelgebieden op Negros zijn niet bezocht. De tijd was er überhaupt niet, maar ook guerilla-activiteiten en toegangsverboden verhinderden een uitbreiding van de expeditie. "Maar ons territorium op Negros was groot genoeg. In sommige streken waren we de eerste westerlingen. Het is een hele ervaring om als eerste blanke een bergdorp binnen te wandelen. Ik kreeg tachtig kinderen achter me aan, ze drongen tegen mijn benen en voelde aan mijn onderarmen, want ze hadden nog nooit een mens gezien met haren op zo'n gekke plaats."

Geert Dekker